Wesołych Świąt

Głos znad Niemna

Pismo Związku Polaków na Białorusi ● Rok wydania IV ● 20 - 26 grudnia 1993 r. ● nr 51 (85)

SŁOWA PASTERSKIE

KS. BISKUPA ALEXANDRA KASZKIEWICZA I ŻYCZENIA NA BOŻE NARODZENIE 1993 ORAZ NA NADCHODZĄCY NOWY 1994 ROK

Umiłowani w Chrystusie Panu
Bracia i Siostry!

"CHRYSTUS NAM SIĘ NARODZIŁ, UWIELBIAJMY WCIELONE SŁOWO", modli się Kościół w Liturgii Godzin w świętą Noc Bożego Narodzenia. W ten sposób obwieszcza radosną prawdę o narodzeniu Chrystusa z Maryi Dziewicy, a zarazem głosi z mocą, że to dla nas Bóg się narodził, dla naszego zbawienia.

Z rozrzewnieniem zbliżamy się dziś do Żłóbka Jezusowego. Każdy z nas może przy nim powiedzieć:"To się stało dla mnie". Do nas Bóg przyszedł, dla człowieka się narodził- dla każdego człowieka. Skoro dla każdego Chrystus się narodził, nie wolno nam o nikim zapomnieć szczególnie o chorych i biednych, których tak łatwo można zranić. Nie wolno też do nikogo żywić w sercu urazy. Jest to bowiem dzień pojednania i zbratania.

W święty Dzień Bożego Narodzenia składam Wam Wszystkim, Umiłowani Bracia iSiostry, najgorętsze życzenia. Wyrażam je słowami św. Leona Wielkiego :"Dzisiaj narodził sie nam Zbawiciel, radujmy się umiłowani! Nie miejsce na smutek, kiedy rodzi się życie i kiedy zniknął lęk przed zagładą śmierci, nastaje radość z oaietnicy niekończącego się życia. Ta radość nikogo nie omija, wszyscy mają ten sam powód do wesela, bo nasz Pan niweczy grzech i śmierć... Niech się weseli święty, bo bliski jest palmy zwycięstwa; niech się raduje grzeszny, bo dane mu jest przebaczenie; niech powróci do życia poganin, bo do niego jest powołany"(Lit. Godz. z Boż. Nar.).

Boże Narodzenie przynosi radość. Dzięki temu, że Bóg stał się Człowiekiem- przynależeć do ludzi jest chwałą. Człowiek, najbardziej nawet upadły i poniżony własną nędzą, może wrócić do siebie i odzyskać godność. Zawsze może pójść do Betlejem i uświadomić sobie, że ma taką naturę, takie ciało i duszę, jakie przyjął na siebie Syn Boży.

Wpatrzony w Betlejemski Żłóbek, trzymając biały opłatek w ręku, zwracam sie do Wszystkich, a szczególnie do tych, którzy tkwą w alkoholiżmie i innych nałogach, i nie widzą możliwości dźwignięcia się i proszę, rozpoznajcie własną godność, podnieście omdlałe ramiona, uwierzcie w moc człowieczeństwa, którą Wam przyniósł Chrystus. Przyjmijcie prawdę, że to do Was Bóg Ojciec chce powtórzyć słowa wypowiedziane do Swego Syna:"Synem moim jesteś, jam Ciebie dziś zrodził"(Hbr 1,5). Przebaczenie Boże, jest zrodzeniem na nowo. Życzę Wam podobnych narodzin.

Życzę Wam również, Umiłowani Bracia i Siostry, niech każdy z Was rośnie duchowo z Tajemnicy Bożego Narodzenia w swoim człowieczeństwie i w swoim chrześcijaństwie. Niech Bóg, Który stał się Człowiekiem, będzie natchnieniem i pomocą do wszelkiego dobra i do walki ze wszelkim złem.

Niech Boże Dziecię Błogosławi Wam i udzieli wszelkich łask: zdrowiem niech darzy tych- którym go brakuje; radością- strapionych; samotni i opuszczeni- niech znajdą u innych zrozumienie i przyjaźń; do zbolałych serc- niech przyjdzie ukojenie; ojcowie i matki- niech się radują swoimi dziećmi; niech dla młodzieży - Chrystus będzie Drogą i Umocnieniem. Z przychodzącym Chrystusem, niech zamieszka w nas prawda, życzliwość, dobroć i miłośćby i w nas narodził się Bóg.

Na radosne przeżywanie Świąt Bożego Narodzenia oraz na cały Nowy Rok Pański 1994 z całego serca Wszystkich błogosławię - W Imię † Ojca I † Syna I † Ducha Świętego.

Boże Narodzenie 1993r.

Bp Alexander Kaszkiewicz
Ordynariusz Grodzieński

W dzień Bożego Narodzenia

Radość wszelkiego stworzenia!

Więc niech pełnia tej radości

Zawsze w sercach Waszych gości!

Niech Nowy Rok niesie blaski

Bożej chwały, Bożej, łaski,

A blask gwiazdy Betlejemskiej

Świeci wśród wędrówki ziemskiej!

WYDZIAŁ POLSKI

11 listopada b. r. w 75 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, odbyła się uroczystość otwarcia wydziału polskiego na Białoruskim Uniwersytecie Komercyjnym. Wydarzenie to można z całą pewnością określić, jako historyczne, przełomowe, znamienne. Po raz pierwszy na terenie Białorusi zaistniał zalążek polskiego szkolnictwa wyższego i po raz pierwszy przyszła inteligencja tego kraju ma możliwość otrzymania wykształcenia w języku polskim na miejscu. Nikt się nie spodziewał, że akurat w Mińsku , nie będącym centrum kultury polskiej na Białorusi rozpocznie swoją pracę placówka oświatowa nie bogatelnej wagi.

Inicjatorem tej wielce szlachetnej idei jest doc Czesław Bieńkowski - aktywny działacz ruchu, dążącego na czele ze Związkiem Polaków na Białorusi, do odrodzenia polskości na tych terenach, zbliżenia ludności pochodzenia polskiego z Macierzą. Nie należy też pominąć udziału i wielkiej roli , jaką odegrał w tym przedsięwzięciu właściciel Białoruskiego Uniwersytetu Komercyjnego Edward Ochrem, który od razu po otrzymaniu licencji do prowadzenia wyższych studiów, umieścił w planach zorganizowanie wydziału polskiego na swojej uczelni.

Dzisiaj p. Czesław Bieńkowski jest prorektorem nowopowstałego Białoruskiego Uniwersytetu Komercyjnego i jednocześnie dziekanem wydziału polskiego, kształcącego młodzież w dwóch kierunkach: menadżerskim i prawa międzynarodowego.

- W zeszłym roku podczas uroczystości otwarcia Uniwersytetu Ludowego wyraził Pan nadzieję, że w najbliższym czasie Pana marzenie stanie się rzeczywistością i zaistnieje na Białorusi zalążek szkolnictwa wyższego w języku polskim. Jak doszło do realizacji tego projektu?

- Pan Edward Ochrem przyjął z wielkim entuzjazmem moją propozycję nauczania zainteresowanych studentów nie tylko języka polskiego no i konkretnych zawodów w tym języku, i 12 lipca b. r. została podpisana umowa między ZPB i Polskim Towarzystwem Naukowym z jednej strony, oraz firmą " Egni" posiadającą licencję na prowadzenie studiów wyższych i rektorem Białoruskiego Uniwersytetu Komercyjnego z drugiej strony. Umowa ta daje formalne prawo na prowadzenie działalności edukacyjnej w języku polskim. Dokument ten określa prawa studentów, którzy po czteroletniej nauce na naszym wydziale otrzymają dyplom bakalarza , przyznawany przez władze polskie i białoruskie. Nie małoważnym jest zobowiązanie stron, dające możliwość ukończenia studiów w wybranym kierunku, niezależnie od nieprzewidzianych wypadków, takich jak bankructwo firmy "Egni",

Ciąg dalszy na str.5

Dokąd zmierzasz, Rosjo?

W Rosji odbyły się wybory do parlamentu i referendum nad projektem Konstytucji. Projekt Konstytucji Borysa Jelcyna uzyskał poparcie większości wyborców.

Dzisiaj, gdy oddajemy ten numer "Głosu" do druku, nie ma jeszcze ostatecznych wyników wyborów do Dumy, jednakże opublikowane wyniki wstępne były zaskakujące dla wszystkich.

Niespodziewanie na pierwszym miejscu znalazła się faszyzująca Liberalno - Demokratyczna Partia Rosji Władimira Żirinowskiego, zdobywając około 25 % głosów wyborców, co pozwala jej uzyskać ok. 67 mandatów z 225.

Ten polityk, dzięki chwytom populistycznym w maratonie przedwyborczym, zdołał uzyskać zdecydowane poparcie elektoratu, który chętnym uchem przysłuchiwał się wręcz fantastycznym obietnicom.

Na drugim miejscu znalazł się projelcynowski blok "Wybor Rosji",,składający się z kilkunastu partii i ugrupowań politycznych. Według wyników uzyskał on ok. 15 % głosów wyborców, co zapewnia mu ok. 38 miejsc w parlamencie.

Na trzecim miejscu znaleźli się komuniści.

Trudno przewidzeć jak się potoczą dalsze losy tak potężnego kraju jakim jest Rosja. Natomiast, jeszczse raz podtwierdziła się teza, że jest to kraj niespodzianek. Nasuwa się pytanie: jakie z kolei niespodzianki dla Białorusi przyniesie niespodzianka rosyjska?

Drodzy Czytelnicy!

Kończy się rok kalendarzowy naszej żmudnej być może pełnej błędów i omyłek pracy.

Zespół redagujących, przepisujących, składających komputerowo, adiustujących i makietujących cały tygodnik jest bardzo mały, to zaledwie 8 osób.

1. Laura Michajlik - redaktor naczelny
2. Józef Dziurb ejko - redaktor
3. Irena Arcisz - redaktor
4. Matylda Świgoń - adiustacja i korekta
5. Honorata Moroz - skład komputerowy
6. Maria Kuczyńska - wpisywanie tekstów
7. Anna Żywuszko - wpisywanie tekstów
8. Alina Kizilewicż - sekretarz redakcji

Zdjęcia wykonywał nam pan Jarosław Waniukiewicz, który tylko okolicznościowo nam towarzyszy, gdyż trudno z naszych poborów się utrzymać, trudno wyżyć, a praca nasza niewdzięczna i mordercza.

Pracujemy bardzo szybko, aby zdążyć od złożenia jednego numeru do następnego i tak dzień goni noc. Proszę nam wybaczyć błędy i nieścisłości w naszych redakcyjnych artykułach, które zdarzają się szczególnie w nazwach miejscowości i nazwiskach. Nie brakuje nam także błędów ortograficznych, gramatycznych i stylistycznych, które sami dostrzegamy już jako czytelnicy. Jesteśmi tego świadomi, ale pismo jest pismem i jak mówi przysłowie:"slowo uleci wróblem a wróci wołem".

Zespół Redakcji posiada jeszcze niewielkie doświadczenie w przygotowywaniu teksów, a i nasi korespondenci operują niezbyt poprawną polszczyzną, możnaby mnożyć powody naszego przed Państwem usprawiedliwienia, ale nie to jest zamierzeniem naszego artykułu.

Cenimy bardzo naszych czytelników i jesteśmi Państwu bardzo wdzięczni, że piszecie do nas, że zwracacie nam uwagę, że prosicie o wydrukowanie czy poruszenie ważnych spraw i problemów.

Jesteśmy do Państwa dyspozycji, staramy się sprostać Państwa zapotrzebowaniu, odpowiadać na uwagi i poruszać w "Głosie" najbardziej istotne dla społeczności polskiej na Białorusi problemy.

Chcemy swoją pracą służyć polskości i odradzaniu narodowemu Polaków, służyć dobrej sprawie.

Oddajemy do druku nasz ostatni Świąteczny numer, pragniemy przeprosić Państwa za wszystkie niedociągnięcia i nieświadome pomyłki, staralismy się wywiązywać ze swojej pracy jak najlepiej.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, świąt tak rodzinnych, radosnych w samej wymowie i pięknych, życzymy Państwu, wszystkim naszym Czytelnikom, Sympatykom, Przyjaciołom i Krytykom samych najmilszych i najwspaniałych przeżyć w gronie najbliższych, w spokoju, szczęściu, szacunku i miłości bliźniego.

Niech Wszystkich Państwa omijają smutki i rozgoryczenia, a panuje radość Nowonarodzonego, w tę Wielkie Święto

Redakcja

❒ W Zimowych Igrzyskach Olimpijskich weźmie Udział drużyna Białorusi, składająca się z 33 zawodników oraz 17 osób ekipy pomocniczej. Nasi zawodnicy będą walczyć o nagrody w siedmiu dyscyplinach sportu. Koszta całego przedsięwzięcia wynoszą ok. 200 tysięcy dolarów.

❒ W Smorgoni odbył się Dziecięcy Miedzynarodowy Festiwal Muzyczny im. Michała Ogińskiego. Laureatami Konkursu byli Dzinara Mazitowa (Lida), Artiom Szyszkow (Mińsk) oraz Emanuela Poniatowska (Warszawa).

❒ W rejonie Kamienieckim otwarto nowe przejście graniczne pomiędzy Białorusią i Polską "Pieszczatka - Połowce"

❒ W zakładach "Stiekłowołokto" w Połocku opracowana jest technologia nowego przezroczystego tworzywa, które znajdzie zastosowanie w ogrodnictwie.

❒ W stanach Zjednoczonych w 1990 r. zmarło 400 tys. osób w wyniku chorób spowodowanych paleniem tytoniu, 300 tysięcy - z powodu niewłaściwego odżywiania i bezczynnego trybu życia, 100 tysięcy - w wyniku nadużywania alkoholu.

❒ W ciągu pięciu dni w Mińsku przebywała delegacja Ministerstwa Handlu Stanów Zjednoczonych.

❒ Miński Komitet Strajkowy zwrócił się do obywateli republiki z apelem o gotowość do ogólnokrajowej akcji politycznej.

❒ Według danych Ministerstwa Rolnictwa i Artykułów Żywnościowych RB 142 gospodarstwa rolne finiszują w bieżącym roku ze stratami

❒ Komitet Kordynacyjny Zjednoczonych Sił Demokratycznych Białorusi "Wiosna-94" popiera propozycję utworzenia Wolnego Związku Zawodowego Nauczycieli.

❒ Decyzją Rady Ministrów RB z dn. 1 grudnia br zwiększone będzie wynagrodzenie pracownikom oświaty, a także niektórym kategoriom pracowników służby zdrowia, nauki, kultury i sztuki, kultury fizycznej i sportu oraz ubezpieczeń społecznych.

❒ W Kijowie odbyła się konferencja założycielska Towarzystwa Przyjaźni "Ukraina - Białoruś". Prezydentem Towarzystwa został wybrany ukraiński akademik Igor Pogodnia.

❒ Narodowy Bank Białorusi emituje nowe banknoty o nominale 1000 (ekwiwalent 10000) rubli. Na banknotach umieszczono wizerunek gmachu Prezydium Akademii Nauk Białorusi.

❒ Litwa wprowadziła 10-procentowe cło na eksport paliw płynnych.

❒ W Warszawie rozpoczęła pracę polsko-białoruska Komisja ekspertów, badając treść podręczników historii. Celem jej działań jest uwzględnienie w treści podręczników prawdy historycznej, wyrugowania byłej ideologii, likwidacja "białych plam".

❒ W Grodnie przebywała z wizytą polska delegacja wojskowa na czele z dowódcą Warszawskiego Okręgu Wojskowego gen. dyw. J. Lewińskim. Goście odbyli rozmowy z dowództwem 28 korpusu. Podpisano dwustronne porozumienie, dotyczące współpracy w roku 1994.

❒ W 1993 r. mija 200 rocznica założenia Prawosławnego Seminarium Duchownego w Żyrowicach.

❒ Białoruś eksportuje towary własnego wyrobu do 87 krajów świata. Głównymi partnerami są Rosja, Niemcy, Polska, Austria, Stany Zjednoczone.

List do Wiaczesława Kiebicza

Do Przewodniczącego Rady Ministrów RB Pana Wiaczesława Kiebicza

Szanowny Panie Premierze!

Zwrócić się do Pana za pośrednictwem prasy zmusiła mnie zaistniała sytuacja, ponieważ dotychczas nie otrzymaliśmy odpowiedzi na nasze prośby o udzelenie audiencji kierownictwu Związku Polakow na Białorusi w celu omówienia spraw, dotyczących naszej działalności.

Rząd RB, na czele którego Pan stoi, nie wykazuje należytej troski o los swych obywateli - Polaków, zamieszkałych na jej terenie. Ta pomoc, którą otrzymaliśmy z rąk Ministerstwa Kultury i Ministerstwa Informacji na rozwój naszej działalności jest raczej symboliczną i nie może rozwiązać wszystkich naszych problemów. Dotychczas, pomimo obietnic Rządu, nie podjęto decyzji o finansowaniu budowy Centrum Kultury Polskiej i polskiej szkoly w Grodnie. Od czterech lat wydawany jest jedyny w republice tygodnik w języku polskim "Głos znad Niemna", który dotychczas finansowaliśmy z własnych środków, lecz dzisiaj nastała chwila, gdy zmuszeni jesteśmy czasowo wstrzymać to wydanie, ponieważ przeznaczone na ten cel środki finansowe zżarła inflacja, a rząd odmówił nam udzelenia pomocy. Chcę zwrócić Pańską uwagę, Panie Premierze, że odmówiono nam, - natomiast inna mniejszość narodowa - rosyjska swoje wydania zachowała dzięki pomocy Pańskiego Rządu.

Przekazuję tę informację nie Panu, który ją posiada, a czytelnikowi, którego później, odpowiadając na ten list, będą się starali wprowadzić w błąd, podczas gdy w Rzeczypospolitej polskiej wydawana dla Białorusinów gazeta "Niwa" całkowicie jest finansowana przez państwo, a niedawno rząd RP zakończył budowę liceum białoruskiego i pomaga w zakończeniu budowy białoruskiego muzeum w województwie białostockim.

Szanowny Panie Premierze!

W ciągu wielu lat, my, Polacy, byliśmy obywatelami drugiej kategorii. Zabrano nam polskie szkoły, język oraz wiele innych wartości. W republice czyniono wszystko, by nas jak najprędzej zrusyfikować.

Pragnę jednakże zgodnie z prawdą zaznaczyć, że w obecnej trudnej sytuacji gospodarczej młoda niezależna republika nie tylko wykazuje określone zainteresowanie w stosunku do naszych potrzeb narodowych ale i stara się nam dopomóc.

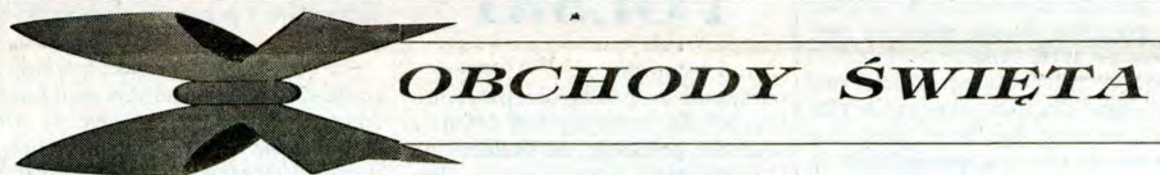
Panie Premierze, my, Polacy, obywatele Republiki Białorus codziennie swą pracą robimy wszystko, by nasze państwo stało się zamożniejsze, płacimy podatki i, w związku z tym, mamy pełne prawo do ubiegania się o określony odsetek środków finansowych na rozwój swojego języka, kultury i środków informacji.

Pan, Jako Premier, podpisał niejedną umowę, gwarantującą prawa mniejszości narodowych. Prosimy więc o praktyczne dowody, że nie są to puste słowa bez pokrycia, a stanowią rzeczywistość, którą Pan jako Szef Rządu jest w stanie zrealizować.

Z poważaniem

Prezes ZPB
Tadeusz Gawin

13 grudnia 1993 r.

Jak już podawaliśmy w nr. 48 (29. 11.- 5.12 1993 r.) "Głosu znad Niemna" 11 listopada w Domu Techniki w Grodnie odbyły się uroczyste obchody święta Niepodległości, zorganizowane przez Prezesa Miejskiego Oddziału ZPB Stanisława Piełucia.

Prezes Komitetu Mickiewiczowskiego Ryszard Kacynel

Program rozpoczął Prezes Komitetu Pamięci A. Mickiewicza Ryszard Kacynel, który wygłosił referat o historycznym znaczeniu odzyskania niepodległości przez Polskę.

Uroczystość uświetnił dziecięcy zespół artystyczny "Dzwoneczki" pod kierownictwem Grażyny Szumiel oraz zespół "Echo Grodna" pod kierownictwem Janiny Węcławowicz, które wykonały okolicznościowe utwory polskie, tematycznie związane z tą uroczystością.

Zamieszczamy fotoreportaż , który przybliży czytelnikowi atmosferę święta Niepodległości .

Śpiewa chór "Echo Grodna"

Tańczą "Dzwoneczki"

Na sali.

Pierwsza konferencja prasowa

Niedawno przy Obwodowym Komitecie Wykonawczym w Grodnie zostało utworzone biuro prasowe. 8 grudnia odbyła się pierwsza konferencja prasowa Przewodniczącego Rady Obwodowej Siemiona Domasza na temat "Sytuacja społeczno-ekonomiczna w obwodzie".

Wojewoda m.in. stwierdził, że gospodarka obwodu od trzech lat znajduje się w stanie kryzysu. Szczególnie dotkliwym jest spadek dostaw nośników energii i surowców, co ujemnie wpływa na rytm pracy zakladów. Trudności w budownictwie mieszkaniowym mogą być rozwiązane tylko na poziomie republikańskim. W rolnictwie osiągnięto dobre zbiory zbóż, ziemniaków, buraków cukrowych. Zaistniała konieczność budowy nowej cukrowni.

Pod adresem S. Domasza i kierowników poszczególnych resortów padły liczne pytania, dotyczące m. in. wyników lustracji gospodarki obwodu przez nowego wojewodę, dotacji na pieczywo, ewentualnych przesunięć w aparacie Komitetu Wykonawczego, kwestii kadrowej, możliwości okazania pomocy podupadłym przedsiębiorstwom.

Jedno z pytań dotyczyło wyników śledztwa w sprawie zabójstwa D. Arcymieni. Kierownik Urzędu KGB na obwód grodzieński L. Stiepanienko oświadczył, że nie nadszedł jeszcze czas by można było dać wyczerpującą odpowiedź na to pytanie. Trwa śledztwo w tej skomplikowanej sprawie, są już pewne wyniki.

Przewodniczący rady Obwodowej oznajmił że takiego typu konferencje prasowe będą się odbywały każdego miesiąca. Językiem roboczym obecnej konferencji był język białoruski, ktorym nowy wojewoda włada znakomicie.

J.D

Kolęda, kolęda...

Kolędy to ludowe pieśni religijne, które towarzyszą naszemu narodowi od setek lat w okresie świąt Bożego Narodzenia. W dniach trudnych dla Polaków wigilia i te własnie pieśni stały się symbolem przetrwania.

Ale aż do dziś kolęd można posłuchać jedynie w kościele na Boże Narodzenie, albo za pośrednictwem polskiego radia czy telewizji.

W tym roku Agencja fotograficzna DIXI-DAT podjęła się zadania, chociaż w pewnym stopniu, uzupełnienia tego braku, wydając pierwszą, wydają na Białorusi, ściśle mówiąc w Grodnie, kasetę zawierającą 12 klasycznych kolęd.

Są wśród nich takie jak "Cicha noc", "Wśród nocnej ciszy", "Dzisiaj w Betlejem". Natomiast oprócz wspaniale zaangażowanych kolęd zdobi 6 instrumentalnych organowych preludiów, umieszczonych pomiędzy poszczególnymi utworami, które wprowadzają i uzupełniają nastrój każdej z kolęd.

Niesamowite piękno sopranu wokalistyki Ałły Muraszko, absolwentki Mińskiego Konserwatorium i wysokie kwalifikacje autora wszystkich organizacji, kompozytora Siergieja Bogdanowa, który ukończył Leningradzkie Konserwatorium, czynią z tych nagrań rzecz godną najwyższej uwagi. Wszystko, od kolorowej wkladki do ostatniego dźwięku jest zrobione po to, żeby człowiek wybierając tę kasetę, otrzymał dawkę naprawdę dobrej muzyki, żeby wprowadzanie z nią wprowadzało nas niezależnie od pory roku w niepowtarzalny nastrój tych największych świąt. Kaseta z kolędami będzie dostępna w punktach sprzedarzy obok kościołow od 16 grudnia br.

Alek Truchanowicz

WIADOMOŚCI Z POLSKI Nr 3

Kolejna batalia prezydenta

Prezydent RP może decydować o wielu sprawach wagi państwowej: np. w wielu sytuacjach może rozwiązać Sejm i Senat. Ma też istotne uprawnienia w kilku dziedzinach władzy wykonawczej. Przysługuje mu decydujący głos przy powołaniu nowego premiera i rządu. Jego aprobaty wymaga nominacja ministrów obrony narodowej, spraw wewnętrznych i spraw zagranicznych. Podpis prezydenta jest niezbędny do wprowadzenie w życie ustaw przez Sejm uchwalonych. Wyznacza w mocy odpowiednich ustaw członków naczelnych organow państwowych.

Prezydent Lech Wałęsa chce korzystać ze swych konstytucyjnych uprawnień. Walnie mu w tym dopomagają ministrowie jego kancelarii: Mieczysław Wachowski, prawnik Lech Falandysz i rzecznik Andrzej Drzycimski. Prezydent w każdej prawie sprawie, szczególnie personalnej, ma swoje zdanie i niechętnie przystaje na decyzje nie zgodne z jego opinią. Krytycy zarzucają mu, że wychodzi poza swoje konstytucyjne uprawnienia i próbuje decydować o sprawach szczególnych, niższego rzędu, do których ustawa konstytucyjna nie daje mu uprawnień. Prezydent nie łatwo godzi się z przegraną i rewanżuje się na innym polu

Ostatnio prezydent zaangażował sie w sprawę, ważną jako narzędzie działań politycznych. Chodzi o telewizję. Państwowa TV ulega przekształceniom, przewidzianym przez ustawę Sejmową. Nad całością spraw radia i TV czuwa Krajowa Rada do spraw Radia i TV (KRRT). Sześciu jej członków powołuje Sejm i Senat, zaś trzech wyznacza pr ezydent. Na jej czele stoi Marek Markiewicz, działacz "Solidarności", zawsze bardzo oddany pr ezydentowi Wałęsie i przez niego do Rady wyznaczony. Inni jej członkowie nominacji przezydenta to Ryszard Bemder, działacz katolicki (ZChN) oraz Maciej Iłowiecki, przezes solidarnościowego stowarzyszenia dziennikarzy.

W ramach przekształceń uległ likwidacji Komitet do Spraw Radia i Telewizji, na czele którego stał aprobowany przez prezydenta Janusz Zaorski. KRRT wybrała w drodze konkursu nowego szefa panstwowej sieci TV, czyli przedsiębiorstwa akcyjnego Telewizja Polska S.A. Został nim młody dziennikarz i dyrektor prywatnej TV POLSAT - Wiesław Walendziak. W wywiadzie dla radia Zet prezydent Wałesa skrytykował ten wybór mówiąc, że to "duży błąd Rady".

Do dalszych pilnych obowiązków KRRT należą przydziały długości fal, które były kiedyś w jego dyspozycji na mocy Układu Warszawskiego, nie istniejącego już od czterech lat. MON nie oddało tych dla cywilnych środkow przekazu, co niektórzy komentatorzy uważają za przejaw walki pr ezydenta z KRRT. W ramach konkursu na ogólnopolską prywatną sieć TV zgłosiło się aż 28 firm, głównie spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Zgodnie z ustawą sejmową udział ten nie może przekraczać 33%. W KRRT zbiegły się nie tylko interesy polityczne różnych sił, ale i interesy kapitału, w tym i zagranicznego. Niektórzy uważają, że są to interesy przede wszystkim kapitału zagranicznego, gdyż na pozostałe 67% składają się udziały spółek i towarzystw akcyjnych o trudnym do ustaleniu pochodzeniu kapitału.

I w tej sprawie Kancelaria prezydenta zdaje się mieć swoje zdanie. Ludzie Kancelarii i sam prezydent nie są pewni, czy trzej prezydenccy członkowie KRRT będą tego samego zdania w sprawie wyboru jednej spośród 28 ofert. Wypowiedzi prezydenta nabrały ostrzejszego tonu. O wyborze Wiesława Walendziaka powiedział, że "jest niebezpieczny". natomiast rzecznik pr ezydenta, Andrzej Drzycimski oświadczył, że prezydent zamierza wycofać swe poparcie dla trzech swoich członków KRRT. Zgodnie z ustawą pr ezydent może odwołać jeżeli dopuszcza się "rażącego narzucenia przepisów ustawy". Ponieważ MON blokuje zwrot fal Układu Warszawskiego KRRT może okazać się niezdolną do powołania prywatnej sieci TV, a tym samym nie wywiązać się z postanowień ustawy.

Prezydent RP Lech Wałęsa podczas obchodów Święta Niepodległości. PAP

Odwołanie trzech członków KRRT może jednak obrocić się przeciw prezydentowi. Wystarcza mała poprawka do ustawy, a zasady nominacji członków KRRT ulegną zmianie. A aktualnego składu nie jest zadowolona rządząca koalicja, ktora ma tam tylko dwa z 9 członków. Prezydent może całkiem stracić prawo mianowania członków KRRT. A może i więcej. Wdając się w otwartą wojnę z lewicą koalicji prezydent Wałęsa może przyśpieszyć przygotowanie nowej konstytucji, a tym samym wybory nowego prezydenta.

OPOZYCJA W PARLAMENCIE I POZA NIM

Stosunki między opozycją a większością rządową stają się normalne, pozbawione napastliwości i złośliwości - twierdzą politycy koalicji SLD-PSL. Podkreślają że taką sytuację spowodował wynik wyborów. Dodają, że opozycji pozaparlamentarnej na politykę jest niezauważalny.

Po raz pierwszy od 1991 roku zdarzyło się, że rząd dysponuje wyraźną i stałą większością parlamentarną. Taka sytuacja spowodowała zupełnie inne niż dotychczas stosunki między koalicją rządową a opozycją. Ugrupowania niechętne rządowi, aby wpłynąć na kształt ustaw nie mogą już negować ich w całości ani bezceremonialnie atakować projektów rządowych. Jeśli chcą mieć wpływ, muszą współpracować i przekonywać, a nie obrażać się na większość. Decyzje Sejmu nie zależą już od tego, z którego klubu posłowie byli obecni, a z którego nieobecni na sali w czasie głosowania.

Nieprzejednaną postawę w wielu kwestiach przyjmuje Konfederacja Polski Niepodległej (KPN). Często protestuje ona przeciw projektom ustaw rządu tylko z powodu pozostawania w opozycji. Jednak przez to KPN nie ma wpływu na prace Sejmu. Powszechnie uważa się, że gdy w opozycji znajduje się UD jest to sytuacja korzystna dla rządu Waldemara Pawlaka, a to z powodu rozsądku tej partji. Janusz Szymański poseł z Unii Pracy (UP) uważa, że UD jest nie tyle wygodna, co odpowiedzialną opozycją. W zeszłej kadencji większościowy odpowiedzialny nie był - dodaje on.

Według Leszka Millera (SLD) obecnie "jest mniej niepotrzebnych napastliwości, choć to nie oznacza, że opozycja nie wykorzystuje żadnego momentu, aby przypomnieć, że jest opozycją. Ten model jest korzystniejszy niż poprzedni - więcej dyskusji merytorycznej, a mniej niepotrzebnej złośliwości. Sytuacja się znormalizowała z powodu nieobecności w Sejmie polityków tych ugrupowań, które specjalizowały się w walce ideologicznej. Miller nie dostrzega narazie, aby opozycja pozaparlamentarna wpływała na pracę Sejmu. Gdyby opozycja przyjęła sugestie marszałka Oleksego, aby konsultować ustawy, to mogłaby sugerować pewnie rozwiązania - uważa poseł Leszek Miller. Odmiennego zdania jest Wojciech Dobrzyński z Porozumienia Centrum, partii reprezentowanej tylko w Senacie: Płaszczyzną sporu między większością rządową a opozycją pozaparlamentarną jest dyskusja społeczna, np. dotycząca referendum konstytucyjnego. Nie musimy być w parlamencie (...) możemy pozycznania rządu recenzować na scenie społecznej.

Mimo pewnej konsolidacji opozycji pozaparlamentarnej (jednoczą się np. skrajni nacjonaliści) nie może ona przezwyciężyć rozrywających ją różnic ideowych, taktycznych i personalnych. Np. gdy 11 grudnia zjazd Ruchu dla Rzeczypospolitej wybrał na przewodniczącego Romualda Szeremietiewa, grupa założycieli RdR z byłym premierem Janem Olszewskim na czele opuściła salę obrad oraz szeregi tej partii i tak już niewielkiej po poprzednich podziałach. (Kd).

Organizacje harcerskie w Polsce

Polskie harcerstwo jest podzielone na kilka organizacji. Powoli postępuje proces ich jednoczenia się. Największą organizacją ok. 500.000 członków jest Związek Harcerstwa Polskiego (ZHP). Drugą jest Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej (ZHR). Powstał ze zjednoczenia w marcu br. dwu organizacji i ma on obecnie ok. 24.000 członków. Mniej liczne są Stowarzyszenia harcerstwa katolickiego "Zawisza", obejmujące zaledwie tysiąc członków oraz Polska Organizacja Harcerska (POH).

Głównymi tematami sporu między ZHP i ZHR są sprawy ideowe. Działacze ZHR zarzucają ZHP, że niezbyt konsekwentnie pozbył się komunistycznych naleciałości: w przysiędze jest mowa tylko o Ojczyźnie, a nie o Bogu i Ojczyźnie, jak było w przedwojennym harcerstwie, a jest w harcerstwie emigracji na Zachodzie, w ZHR i SHK. ZHP jest jednolitą organizacją, zas ZHR składa się z odrębnych pionów dla harcerzy i harcerek. Według krytyków w ZHP sa wciąż ludzie związani z dawnym komunistycznym układem władzy i oni nadają laicki, a nie chrześcijański, charakter pracy wychowawczej. Działacze ZHP krytykują druchów z ZHP za to, że są za bardzo związani z jedną partią polityczną. Ich naczelnik, Ryszard Paclawski nie jest związany z rzadną partią, natomiast przewodniczący ZHP, Wojciech Hausner jest członkiem zjednoczenia Chrześcijańsko-Narodowego (ZChN). To miało być przyczyną niesprawiedliwego podziału dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej, na czele którego stał do października Zdobysław Flisowski, również członek ZChN. ZHR na jednego harcerza czy harcerkę dostał ok. 73.000 zł, podczas gdy ZHP - tylko 17.000 zł.

Jedność ruchu harcerskiego w danym państwie jest warunkiem przyjęcia go do Światowego Ruchu Skautowego. Dla tego celu ZHP i ZHR urworzyły Porozumienie Harcerstwa Polskiego. Mimo to Polska pozostaje poza Światowym Ruchem Harcerskim.

Ważnym wydarzeniem na drodzie do rzeczywistego zjednoczenia harcerstwa polskiego może być fakt przyjęcia w lipcu 1993 r. patronatu nad ZHP przez prezydenta Lecha Wałęsę. Jest to nawiązanie do przedwojennej tradycji i oczywista nobilitacja ZHP.

ŹLE W HANDLU ZAGRANICZNYM

Centralny Urząd Planowania ogłosił dane o polskim handlu zagranicznym w br. W okresie 9 miesięcy sprzedaliśmy za granicę towarów za 9,85 miliarda dolarów, a zakupiliśmy tam za 11,77 miliarda. Oznacza to saldo ujemne 1,92 miliarda dolarów. W roku 1992 było lepiej, gdyż eksport był mniejszy o 0,51 miliarda, zaś import większy o 2.42 miliarda dolarów. Saldo 9 miesięcy roku 1992 było więc dodatnie, równało się nadwyżce eksportu nad importem w wysokości 1,02 miliarda dolarów. Największy partnerem Polski są Niemcy (32% obrotów). Z byłymi krajami socjalistycznymi wymiana była niewielka: 7,8% eksportu i 8,3% importu, co oznacza saldo ujemne w wysokości 0,2 miliarda dolarów.

Życie kulturalne

60 lat Krzysztofa Penderskiego

Minęła właśnie 60-ta rocznica urodzin wielkiego kompozytora. Z tej okazji odbywa się szereg imprez. W Warszawie Teatr Wielki wystawił jego operę "Raj utracony". W Filharmonii narodowej odbył się koncert, na który złożyły się wyłącznie dzieła Jubilata, m.in. Lacrimosa, stanowiącago część Polskiego Reguiem, Sinfonetta oraz szereg koncertów instrumentalnych z towarzyszeniem orkiestry Sinfoia Varsavia pod batutą Krzysztofa Penderskiego i Mścisława Roztropowicza. Wśród wykonawców partii solowych byli jego przyjaciele znakomici wirtuozi Mścisław Roztropowicz, rosyjski wiolonczelista stały dyrygent Filharmonii w Waszyngtonie oraz fenomenalny francuski flecista Jean Pierre Rampal. Galowe koncerty lub festiwale muzyki Pendereckiego odbyły się już w Hamburgu, Sztokholmie i Wiedniu, a w Krakowie dopiero się odbędzie. Domem państwa Penderskich, a także miejscem prywatnych festiwali muzycznych jest poariański dwór w Lusławicach koło Tarnowa. Kompozytor podniósł go z ruiny, wyposażył i otoczył wspaniałym parkiem. Najstarsza córka Beata pracuje w krakowskim radiu. Syn Łukasz studiuje psychologię, a Dominika italianistykę. W życiu mistrza bardzo aktywnie uczestniczy żona Elżbieta.

Koncerty prezydenckie

Na Zamku Książąt Ostrogskich w Warszawie odbywają się co miesiąc koncerty pod patronatem Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy Stanisława Wyganowskiego. Występowały już trzy warszawskie zespoły kameralne Kwartet Wilanów, Concerto Avenna i Camerata Vistula. W niedzielę 21 listopada wystąpił najznakomitszy polski skrzypek Konstanty Andrzej Kulka, Przy akompaniamencie fortepianu wykonał on utwory Ludwiga van Beethovena, Henryka Wieniawskiego i Nicolo Paganinego, zaś na bis - Piotra Czajkowskiego.

Czy dzieło Rubensa zostanie w Polsce?

Pewna Polka mieszkająca stale w Szwecji wystawiła na sprzeda ż obraz przedstawiający św. Helenę. Zdaniem większości ekspertów włoskich obraz jest dziełem wielkiego artysty flamandzkiego - Pietera Paula Rubensa. Natomiast prof. Jaffe z Londynu uważa, że obraz ten namalował Jan Broeckhrost. Na aukcji, którą zorganizowała firma Unicum w hotelu Jan III Sobieski cena wywoławcza została ustalona 8 mld złotych. Jednak nikt jej nie zaakceptował. Kilka osób podjęło akcję zakupu dzieła dla jednego z polskich muzeów, gdyż dotąd są w nich tylko trzy obrazy z pracowni Rubensa, a więc najprawdopodobniej nie samego mistrza, lecz jego uczniów. Pierwszy darczyńca obiecał pokryć 20 % ceny obrazu, inni dalsze 3 %.

Przygotował -
Tadeusz Kłopotowski

Z ŻYCIA ZPB

W drodze do odrodzenia

BRASŁAW

20 listopada w pięknie udekorowanej sali Rejonowego Domu Kultury odbyła się sprawozdawczo-wyborcza konferencja oddziału ZPB.

Godzina 10. Sala powoli wypełnie się odświętnie ubranymi ludźmi w różnym wieku, przybyłymi ze wszystkich zakątków Brasławszczyzny.

Konferencja rozpoczęła się odśpiewaniem "Roty". Referat sprawozdawczy wygłosił prezes rejonowego oddziału Wiktor Masulewicz, w którym wiele uwagi poświęcono odrodzeniu języka ojczystego i kultury w myśl zasady: "gdzie nie ma mowy ojczystej, tam nie ma narodu".

W roku szkolnym 1992/93 w siedmiu szkołach rejonu naukę języka polskiego pobierało 300 uczniów, przeważnie w kółkach i nielicznych fakultatywach.

Na zaproszenie Ambasady RP dzieci te odpoczywały na koloniach letnich w Polsce, gdzie jeszcze lepiej poznały kulturę i język ojczysty.

W bieżącym roku szkolnym nauką języka ojczystego jest objętych około 700 uczniów, a chętnych jest jeszcze wielu, lecz, niestety, brakuje nauczyieli. W trzech szkołach Brasławia uczniowie klas 1 mają lekcje języka polskiego. Prezes wyraził nadzieję, że w następnym roku szkolnym za pomocą władz oświatowych we wszystkich szkołach rejonu będzie wykładany język polski.

Na konferencji utworzono Brasławski Miejski Oddział ZPB im. Stanisława Narbutta. Prezesem Oddziału został wybrany Bolesław Turok. Obecnie w rejonie mamy 7 oddziałów wiejskich ZPB. Powstają nowe.

Największą niespodzianką dla delegatów Konferencji był koncert w wykonaniu uczniów szkół Brasławia pobierających naukę języka polskiego. Wielka zasługa w tym nauczycielki P. Świetlany Dunder. Zaplanowaliśmy wiosną na zakończenie roku szkolnego rejonowy festiwal piosenki polskiej.

Serdecznie zapraszamy!

Helena Stelmaszonek

Nasz zespół

IWIE

Od 1989 r., czyli od chwili powstania Stowarzyszenia, a w przyszłości Oddziału ZBP w Iwiu, istnieje zespół polskiej pieśni "Iwianka", kierownikiem którego jest Józef Janukowicz.

Nasz zespół na swoim koncie ma wiele sukcesów. Wszędzie, gdzie występują, słychać głośne "brawa". W roku 1993 "Iwianka" dwukrotnie gościła w Polsce. W lipcu zespół wziął udział w święcie Polskiej Piosenki "Nie rzucim ziemi skąd nasz ród", który odbywał się w Siemiatyczach, dokąd były zaproszone zespoły z Litwy, Łotwy, Ukrainy i Białorusi.

Zespół uczestniczył również w Warsztatach Artystycznych, które odbyły się w Koszalinie i w których udział wzięły zespoły z byłych republik ZSRR, Polski i Czechosłowacji. Podczas pobytu w Koszalinie "Iwianka" była zaproszona na Światowy Konkurs Muzyki Organowej, gdzie zaśpiewała "Czarną Madonnę".

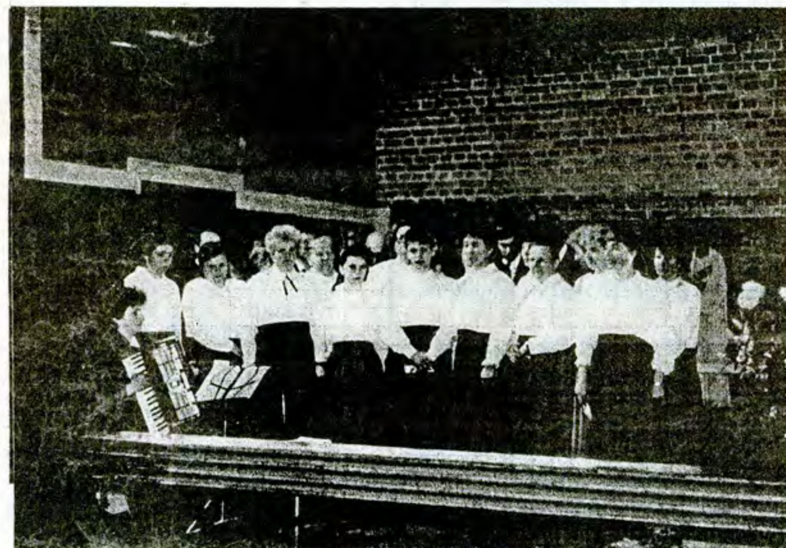
Te wyjazdy dały zespołowi bardzo wiele, a najgłówniejsze to możliwość poznawania nowych, ciekawych ludzi. Jesteśmy bardzo wdzięczni "Wspólnocie Polskiej", a szczególnie p. Gabrieli Cwójdzińskiej, za zaproszenie zespołu do Koszalina. Ci ludzie dali nam możliwość zrozumienia, że nie jesteśmy zapomniani, że tam, w Macierzy, rozumieją nas, kochają, pamiętają o nas. Dzięki im za to.

Maria Bukatowicz

Rodacy z Białorusi w Warszawie

ŚWISŁOCZ

W dniach 18 - 22 listopada na zaproszenie Zakładów Mechanicznych PZL - Wola (d. Nowatko) w Warszawie do Warszawy przybył regionalny zespół muzyczny "Jutrzenka" z Porozowa z miejscowym wiceprezesem ZPB Janem Sokołowskim, oraz przedstawiciele Rejonowego Związku Polaków na Białorusi ze Świsłoczy z p. prezes Weroniką Szotą (woj. Grodno). Grupa ta została zaproszona do Warszawy w dowód podziękowania za udział w uroczystości poświęcenia pomnika polskiego poety Franciszka Karpińskiego, w Łyskowie rej. prużański woj. brzeskie.

Zespół "Jutrzenka" ze Swisłoczy

Pomnik ten został zrekonstruowany przez nasze Zakłady w sierpniu b. r., a poświęcony 26 września. Do naszej stolicy przybyło 35 osób w tym duszpasterz z Porozowa o. Błażej. Grupa została przyjęta przez przedstawicieli naszych Zakładów: dyrekcję, przedstawicieli Rady Pracowniczej oraz Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych ZM PZL - Wola i "Solidarność".

19 listopada po śniadaniu goście zwiedzili Warszawę. Zobaczyli m. in. Trakt Królewski, Starówkę.Byli przy Grobie Nieznanego żołnierza.

20 listopada odwiedzili kościół Św. Stanisława Kostki - grób ks. Jerzego Popiełuszki. Następnie pojechali do Niepokalanowa. Po obiedzie uczestniczyli we Mszy św. w kościele Podwyższenia Świętego Krzyża na Jelonkach przy ul. Brygadzistów. Po Mszy zespół wykonał pieśni F. Karpińskiego oraz "Kraj rodzinny" i "Kwiaty polskie". Wszystkie utwory wykonywane były w języku polskim. Spotkali się również z miejscowym chórem kościelnym, który nosi również nazwę "Jutrzenka". Na zakończenie wieczoru obydwa chóry wspólnie wykonały kilka pieśni.

21 listopada chór wziął udział we Mszy św. w kościele p. w. św. Józefa przy ul. Deotymy. Występ zespołu spotkał się z dużym zainteresowaniem wiernych. Nie brak było łez wzruszenia. Zespół przyjęty został również przez proboszcza parafii Jana Sikorskiego.

Po obiedzie o godz. 19 zespół wystąpił we Mszy św. w kościele p. w. św. Krzyża na Krakowskim Przedmieściu. Wizyta zakończyła się uroczystym śniadaniem w stołówce zakładowej zorganizowanym przez ZZG "Współpraca". Po śniadaniu, gorących pożegnaniach i wymianach adresów zespół udał się w drogę powrotną autokarem zakładowym do granicy przez Białystok - Bobrowniki.

Spotkanie to pomogło zrozumieć ludzi, którzy wbrew własnej woli pozostają poza granicami kraju. Niejedna osoba z nas po tym spotkaniu również zmieniła swój stosunek do rodaków ze Wschodu.

Myślę, że za naszym przykładem powinni pójść inni. Większość z naszych gości po raz pierwszy mogła odwiedzić Ojczyznę i zobaczyć Warszawę.

Byli tą wizytą autentycznie wzruszeni. Na uwagę zasługuje również duża serdeczność gości i gospodarzy do siebie.

Roman Dziewoński
Sekretarz NSZZ Prac. ZM PZL - Wola

Szanowna Redakcjo

Zwracam się z uprzejmą prośbą o zamieszczenie mojego listu w Waszym poczytnym piśmie. Jest to dla mnie jedyny sposób wyrażenia wdzięczności za uratowanie mi życia.

W dniu 22.12.1944 roku NKWD dokonało obławy w Dziewieniszkach i okolicach. Zostałem zatrzymany. Wraz z innymi, piechotą doprowadzono nas do Wilna. Tam osadzili nas w więzieniu na Łukaszkach. W pojedynczej celi, siedziało nas po 30 osób. Potem przenieśli nas do dużej sali, podobno tkackiej. Przebywało nas tam około 200 osób, w okropnych warunkach.

Następnie wywieźli nas wagonami bydlęcymi do Stalingradu. Przydzielili do łagru 23 i pracy w kopalni węgla, koło Bobrika. Następnie przenieśli nas do łagru 24 i tam także pracowaliśmy w kopalni.

Pod koniec 1945 r. lub na początku 1946 r. - zima - uciekliśmy z łagru we czwórkę. Jechaliśmy pociągami. Była to makabryczna jazda, w ciągłym, paraliżującym strachu. W ten sposób dojechaliśmy do Orszy pociągiem wojskowym. Tam żołnierze radzieccy aresztowali nas i przekazali milicji kolejowej, która wydała nas NKWD. Przetrzymali nas kilka dni. Przesłuchiwali. W czasie śledztwa twierdziliśmy, że władze łagru powiedziały nam o końcu wojny i że kto chciał mógł jechać do domu, do swojej rodziny, na swój koszt - a kto chciał mógł zostać, pracować w kopalni. Może w to uwierzyli? Nie wiem do dziś, w każdym razie wypuścili nas. Kiedy już byliśmy na stacji i czekaliśmy w mrozie na pociąg, doszliśmy do wniosku, że powinni nam oddać pieniądze, które nam zabrali. O naiwności ludzka ... Kiedy poszliśmy po pieniądze, oni nas ponownie zamknęli. Nastraszyli i po kilku godzinach wypuścili - więcej się o pieniądze nie upominaliśmy. Dojechaliśmy do miejscowości Juraciszki około Trab. Jak dobrze pamiętam, skręciliśmy na prawo i szliśmy do wioski ich zamieszkania, która leżała między Dziewieniszkami a Gieranionami. Nazwy wioski, ani nazwisk kolegów nie pamiętam. Wiem tylko, że cała trójka pochodziła właśnie z tej wioski. Kiedy nie miałem już sił i nogi odmawiały mi posłuszeństwa - brali mnie pod pachy i ciągnęli po śniegu.

Jeden z nich był dość wysoki, o pełnej twarzy i wojskowych ruchach. Drugi to niski, szczupły brunet; trzeci wysoki szczupły. Kiedy doszliśmy byłem tak wyczerpany, że na podłodze przespałem 20 godzin. Pozostała trójka spała krócej. Kiedy mnie obudzili mówili, że już zjedli i napili się wódki. Byłem tam jeszcze 2 dni. Po tym odpoczynku wyruszyłem do Dziewieniszek, przez Geraniony. Uważałem, że tak będzie bezpieczniej, chociaż dalej.

Dręczy mnie sumienie, że przez tyle lat im nie podziękowałem. Można powiedzieć, że to właśnie oni uratowali mi życie. Jeśli jeszcze żyją - przepraszam, że tak długo się nie odzywałem. Dziękuję bardzo im i ich Rodzinom.

Dziękuję, Redakcji za współpracę i za umieszczenie mojego listu. Sprawy Dziewieniszek i Ziemi Wileńskiej są mi bardzo drogie. Teraz kiedy jestem z dala od stron rodzinnych wspomnieniami często wracam tam, gdzie się urodziłem. Zajmowałem się też sprawą Krzyża w Dziewieniszkach grobami pochowanych tam żołnierzy. Posiadałem też dane personalne, poszukiwanego przez 49 lat kpr "Zycha" - Ryszarda Dudka, pochowanego pod Krzyżem razem z kolegami:

"Gwóźdź" - Stanisław Wasilewski
"Czajka" - Czajkowski
"Blok" - n/n

Może i tym razem także odnajdą się ludzie, którzy tak bardzo mi w życiu pomogli.

Michał Zwirko

Książki PMS

BRZEŚĆ

Już drugi rok trwa współpraca oddziału Brzeskiego ZPB z Polską Macierzą Szkolną Zagranicą. Jeszcze niedawno, we wrześniu tego roku gościliśmy Prezesa PMS inż. Ryszarda Gabrielczyka. W listopadzie dzięki pośrednistwu firmy "Polex" PMS przekazała w darze naszemu oddziałowi ponad 400 książek polskich. Między innymi Trylogie H. Sienkiewicza, utwory B. Prusa, A. Mickiewicza, Cz. Miłosza.

Dzieci z Klubu Polskiego bardzo się ucieszyły z książek "Idzie niebo ciemną nocą" E. Szelburg-Zarembiny oraz wierszy J. Brzechwy i M. Konopnickiej.

Wyjątkowe emocje wywołały u nas książki, które były wydane w latach 40-ch w Jerozolimie - to są lektury, podręczniki do nauki języka ojczystego.

Jak wysoką ma być kultura, jak wspaniałą dusza tego narodu, który będąc zaniesiony niemiłosiernym losem tak daleko, zachował swoją narodową godność, swoją edukację.

Wiele książek ma niezwykły los jak zresztą, niezwykłe są losy tych ludzi, które je napisali i czytali.

Po szyfrogramie możemy dowiedzieć się, że niektóre z książek przeszły przez biblioteki Karagi, Jerozolimy i Edinburgu. A teraz, przez tyle lat, dotarły do nas - do biblioteki polskiej w Brześciu nad Bugiem.

Ten powrót książek polskich jest dla nas głęboko symboliczny.

Dzięki pomocy PMS wreszcie nasze dzieci otrzymały dobre podręczniki historii "Polska moja Ojczyzna" M. Goławskiego.

Część pomocy naukowych, lektur, wypisów z literatury polskiej dla klas maturalnych przekazaliśmy do Centrum Nauki Języka Polskiego, a książki o tematyce historycznej będą służyć dobrą pomocą wykładowcom historii Polski na Wyższej Szkole Pedagogicznej w Brześciu.

Dzięki baśni Wigilijnej "O Świętym Mikołaju, dzieciach, zwierzętach, pasterzach i jak szli do szopki", wydanej w Londynie, dzieci z Klubu Polskiego przygotowują w tym roku "Jasełka" i przedstawią to Misterium Wigilijne na Gwiazdce dla dzieci polskich w Brześciu, która odbędzie się 3 stycznia '94 roku w Centrum Dziecięcej Twórczości.

Jesteśmy bardzo wdzięczni naszym kolegom z PMS za tę szlachetną akcję na Wschód.

Alina Godunowa

PRZYRODA ELEMENTEM SCALAJĄCYM

"Dużo wiary w przyszłość, która jest zawsze lepsza, niż się przewiduje, i abyśmy mogli jak najczęściej się spotykać ze swoimi krajanami, "- takie słowa skierowała do Polaków w przededniu Świąt Bożego Narodzenia pani prof. dr. hab.Irena Stasiewicz - Jasiunkowa, przewodnicząca Komitetu Historii, Nauki i Techniki Polskiej Akademii Nauk.

"Urodziłam się w Lidzie, aczkolwiek nie wiele pamiętam ze swego

Prof. Irena Stasiewicz-Jasiukowa z mężem.

dzieciństwa. Już tutaj w Polsce rodzice dużo opowiadali mi o tym mieście, więc kiedy 2 lata temu pojechałam tam po raz pierwszy, wiele z tego, co ujrzałam, jak gdyby odtworzyło się w mojej pamięci. Ojciec mój był lekarzem powiatowym, a mama - nauczycielką miejscowego gimnazjum. Później zostawiła pracę, by kierować budową naszego domu przy ul. 11 listopada. Dzisiaj jestem całkowicie związana z Polską i jasna sprawa, że nigdy nie wrócę do Lidy, ale gdy patrzę na ten nasz wspaniałe zachowany dom, nie mam uczucia przykrości. Wręcz cieszę się, jak widzę że w jego ogrodzie tak samo jak półwieku temu kwitną piękne róże.

- Pani Profesor jest naukowym redaktorem książki " Wkład Pijarów do Nauki i Kultury w Polsce XVII - XIX w. ", - stanowiącej zbiór gruntownych i bogato udokumentowanych studiów.

Skąd wynikły te naukowe związki pani Profesor z pijarami?

Książka jest w pewnym sensie pokłosiem sesji naukowej, zorganizowanej przez Zakład Historii Nauk Społecznych PAN przy współudziale Polskiej Prowincji Pijarów w listopadzie 1992 r. w Warszawie, z okazji jubileuszu 350 - lecia działalności w Polsce Zakonu Szkół Pobożnych.

Użyłam świadomie określenia "w pewnym sensie", gdyż sesja ta była tylko wizytówką artykułów, które są owocami nierzadko wieloletnich badań. Moje kontakty naukowe z księżmi pijarami uzyskały też dowód pełnoletności, gdyż trwają ponad lat 19. Od czasu gdy zetknęłam się z ks. Janem Bubą, człowiekiem o bardzo ciekawej osobowości, który wywarł niewątpliwe na mnie duży wpływ. Wydawałam wtedy książkę o nowożytnej myśli naukowej w szkołach i księgozbiorach polskiego Oświecenia. Zaproponowałam ks. Bubie by napisał o nowożytnej myśli naukowej w Kolegium - Nobilium. Była to pierwsza pijarska szkoła, która wychowywała przyszłą kadrę, rządzącą Polską. Ksiądz napisał o tym bardzo ciekawy artykuł, pokazując że nie Polacy przejmowali nowożytną myśl zachodnią, tylko przodujące idee z programu, którzy stworzył ks. Konarski, przenikały później z Polski do innych krajów. Od tego czasu ja i moi doktoranci mieli stały kontakt z pijarami.

- Jak powstała inicjatywa przeprowadzenia sesji naukowej w Szczucynie?

W książce zawarty jest m. in. artykuł o ks. Bonifacym Jundzille, wybitnym botaniku z XVIII wieku, który pracował w Szczucynie. Podczas sesji w Warszawie rzuciłam taką luźną ideę o tym, że warto byłoby przeprowadzić następną sesję naukową i promocje książki w Szczucynie, służyłoby to, bowiem, poszerzeniu na tych terenach informacji o pochodzących stamtąd wielkich osobistościach. Ta idea znalazła poparcie w gronie wielu znanych uczonych w Polsce oraz przełożonych polskiej prowincji pijarów. Zgłosiło się 40 osób, profesorowie nierzadko ze wszystkich uczelni polskich: z Krakowa , z Warszawy, z Wrocławia, łącznie z panią redaktor Bednarz - Kulejową z Polskiego Radia i Prowincjałem prowincji pijarów ks. Janem Taffem.

- Jakie wrażenia odniosła Pani Profesor od pobytu na ziemi Lidzkiej i Szczuczyńskiej?

Zostaliśmy przyjęci bardzo gościnnie przez Towarzystwo Kultury Polskiej Ziemi Lidzkiej, które zorganizowało dla nas ciekawe imprezy: wyjazdy do miejsc, związanych z imieniem A. Mickiewicza, ognisko nad Niemnem, gdzie miejscowy chór pięknie śpiewał stare kresowe piosenki. Zacieśniło to więzy bardzo serdecznej przyjaźni. Zdawaliśmy sobie sprawę, jak bardzo byli dla nas gościnni, chcąc obdarzyć nas wszystkim co mają, starając się umilić nasz pobyt.

Podczas sesji padła propozycja odtworzenia ogrodu ks. Jundziłła w pobliżu klasztoru pijarów na wzór XVIII - wiecznego. Takie ogrody powstają teraz w Europie Zachodniej, w Polsce też jest już ich kilku, natomiast na Białorusi byłoby to ewenementem naukowym.

Już w tej chwili zaczęliśmy przygotowania dla realizacji naszego zamiaru. Zaplanowaliśmy wydanie dwujęzycznego prospektu, poświęconego tematyce odtworzenia ogrodu ks. Jundziłła. Pani dr. Wanda Grembecka, która jest bardzo wybitnym historykiem botaniki prowadzi poważne studia w tym zakresie, wyjaśniając jakie rośliny były w dawnym ogrodzie, a które z nich mogłyby się nadawać do przyszłego.

Książa pijarzy myślą o przyszłej architekturze, o tym by na terenie ogrodu znalazł się pomnik, lub popiersie ks. Jundziłła. Były już przeprowadzone wstępne rozmowy ze znanym białoruskim rzeźbiarzem Januszkiewiczem, autorem wspaniałego, moim zdaniem, pomnika A. Mickiewicza w Nowogródku.

- Z tego wynika, że Pani Profesor zamierza kontynuować swoją pracę naukową na Białorusi?

Poszerzanie wiedzy o wybitnych postaciach z kultury pogranicza moim zdaniem jest elementem budującym i scalającym, bo przyroda nie dzieli, a łączy ludzi, stwarzając pewną harmonię współżycia. W tym celu chcelibyśmy zorganizować następną sesję naukową w Szczucynie, która miałaby wyraźnie ukierunkowanie botaniczne.

Oprócz Polaków zgłosili chęć wziąć w niej udział uczeni z Białorusi, Litwy i Czech. Miejmy nadzieję, że posłuży ona rozwojowi i zacieśnieniu naszych kontaktów naukowych, kulturowych i osobistych, a społeczności Szczucyna przywróci pamięć o wybitnych postaciach historycznych, które działały i tworzyły na jego terenie.

- Dziękuję pięknie za rozmowę i życzę pomyślnej realizacji tej wspaniałej inicjatywy.

Rozmawiała Laura Michajlik

LIST OTWARTY
Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lidzkiej

Miasto Lida na Grodzieńszczyźnie w Republice Białoruś liczy obecnie 100 tysięcy mieszkańców. Na jej terenie są dwa kościoły parafialne: w starej części grodu , w której duszpasterstwo prowadzą pijarzy i kościół na Słobódce, gdzie duszpasterzują salezjanie. Do każdej z tych parafii obrządku rzymsko-katolickiego przynależą jeszcze mieszkańcy licznych wiosek i osiedli kołchozowych otaczających Lidę. Społeczność prawosławna buduje dla swoich potrzeb religijnych nową świątynię - dotychczasowa, mała cerkiewka na cmentarzu okazała się nie wystarczająca.

Jest jeszcze na terenie miasta kościół, który do 1958 roku, jak w okresie międzywojennym i wcześniej, dobrze służył katolikom. Kościół nosił wezwanie św. Józefa Kalasancjusza i za dobrych czasów był kościołem szkolnym. W przylegającym do niego budynku kolegium mieściły się prowadzone przez pijarów szkoły dla dzieci i młodzieży. Po zajęciu przez władze państwowe (w 1958 r.) w budynku klasztornym sąsiadującym z kościołem urządzono muzeum. Drewniany, wolno stojący budynek szkolny wyeksploatowany przez lokatorów niedawno został zburzony. W kościele urządzone zostało planetarium. Przyprowadzonym tu w grupach dzieciom szkolnym na sklepieniu kopuły, imitującym nieboskłon, demonstrowano regularny bieg Słońca, Księżyca i Gwiazd... Nad gzymsem odgraniczającym kopułę zarysowana była panorama nowoczesnej Lidy.

Lidczanie modlą się o przywrócenie kościoła pijarów.

"Nowe", które przyszło w parze z niezależną Republiką Białoruś w 1991 r., to inicjatywa prywaciarzy degradująca i planetarium i kościół do rangi wideokina, w którym zaczęto wyświetlać na przemian filmy pornograficzne i religijne. Opinia publiczna jest jednak rzetelniejsza: bojkotuje i potępia takie "nowości". Po tych próbach przekształceń budynek kościelny stoi praktycznie nieużywany i rzadko zwiedzany.

Od sierpnia b.r. pijarzy z wiernymi, w kościele farnym wznowili modlitwę, w intencji przywrócenia obiektów sakralnych do właściwych im celów, gdyż wzrasta pobożność ludzi, a miejsc kultu jest ciągle mało. W farze lidzkiej podczas wszystkich niedzielnych Mszy św. jest tłoczno i duszno.

Od 7 do 9 września obydwie parafie lidzkie przeżyły nawiedzenie kopii słynącego łaskami obrazu Matki Bożej w sanktuarium w Budsławiu. Wieczorem 8.IX., w dzień powszedni, głównymi ulicami miasta (w tym ulicą Lenina) przeszła w procesji z Obrazem dwudziestotysięczna rzesza wiernych. Miasto było odświętne udekorowane emblematami religijnymi, ludzie modlili się nieustannie w domach i w świątyniach. Okazywano przy tej okazji wdzięczność władzom lokalnym, które temu publicznemu wyrazowi wiary sprzyjały i zapewniały bezpieczeństwo podczas procesji. Ludzie umocnieni w wierze i ośmieleni w wyznawaniu jej publicznie pewniej zwrócili oczy na niespełniającą swojego zadania świątynię pijarów. Zwłaszcza w miesiącu październiku gromadzili się coraz liczniej wśród kolumn przy klasycystycznej świątyni na modlitwę różańcową. Tak zostało do tej pory. Na drzwiach zamkniętego kościoła wierni zawieszają obraz, a obok plakaty w języku polskim i białoruskim apelując o zwrot kościoła. W górze, na zwieńczeniu kolumn, po staremu,napis w języku rosyjskim głosi, że jest to dalej "PLANETARIUM", a władze miasta także nadal, w starym stylu, są nieprzejednane i ujawniają niezadowolenie, że ludzie upominają się o godne warunki dla spotkania z Bogiem.

Czyżby schorowany i posunięty w latach dziekan lidzki i proboszcz fary Ks. Stanisław Kalasanty Rojek Sch.P., który poniósł wiele ofiar, dużo wycierpiał dzielnie broniąc z wiernymi tej fary, by nie była przez komunistów zrównana z ziemią, w celu zbudowania na jej miejscu posągu Lenina, nie miał doczekać powrotu do pijarskiej własności, a wierni, by dalej mieli modlić się w warunkach z zamierzchłych czasów?

Apelujemy do wszystkich, którym zależy na przywróceniu prawdy historycznej o wsparcie moralne wiernych na Ziemi Lidzkiej. Prosimy o listy w tej sprawie do Mera Lidy i Towarzystwa.

Aleksander Kołyszko

Prezes TKPZL

231300 Lida - Białoruś

ul. Goworowa, 25 a

Ciąg dalszy ze str.1

której właścicielem jest p. Edward Ochrem, czy trudności finansowe samego Uniwersytetu. Pod koniec sierpnia b. r. rektor Uniwersytetu ogłosił nabór młodzieży na I - szy rok studiów .

- Pan poruszył stronę finansową tego przedsięwzięcia. Czy jest to dochodowe źródło zarobku?

- O jakimkolwiek zarobku nie ma co marzyć. Borykamy się z wielkimi trudnościami finansowymi, gdyż nie mając swojego lokalu jesteśmy zmuszeni dzierżawić pomieszczenia od szkoły zawodowej nr. 43 na ul. Tankowej. Poza tym, aby zachęcić do pracy najlepszych wykładowców z mińskich uczelni państwowych musimy zapewnić im konkurencyjne zarobki, a jedynym źródłem dochodu jest opłata za studia, która wynosi 150 dolarów rocznie. Dlatego też praca wielu z nas opiera się wyłącznie na entuzjaźmie i jeżeli nie znajdziemy dodatkowych sponsorów będziemy musieli jeszcze długo przekładać nasze zaangażowanie w realizacji planu edukacji w języku polskim nad nasze potrzeby finansowe. Oczekujemy jednak na pomoc dydaktyczną i finansową ze strony warszawskiej SGH i fundacji Akcja Akademicka Wschód, z którymi nawiązałem już bezpośredni kontakt.

-Kto ma szansę dostać się na wydział polski? Czy wymagana jest znajomość języka polskiego przed rozpoczęciem studiów?

Oczywiście, że nie. Nie możemy zamykać drzwi naszego wydziału przed młodzieżą zainteresowaną studiami polskimi , ale nie znającą samego języka . Dlatego też sądzę, że trafnym rozwiązaniem jest nauka na naszym wydziale przez pierwsze dwa semestry języka polskiego, jak obcego w zintensyfikowanej formie. Przeznaczyliśmy bowiem na naukę polskiego aż 700 godzin rocznie. W trzecim semestrze zaczniemy wprowadzać język polski przy nauczaniu innych przedmiotów. Tak więc wszyscy zainteresowani proponowanymi przez nasz wydział kierunkami mogą próbować swoich sił podczas rekrutacji na studia. Wymagane jest świadectwo ukończenia szkoły średniej z dobrymi wynikami oraz pozytywne wykonanie zadań przygotowanego przez nas testu komputerowego. O przyjęciu abiturientów na nasz wydział decyduje także rozmowa kwalifikacyjna.

Obecnie na pierwszym roku studiuje prawie 60 osób z różnych miast Białorusi. Wydział polski stara się w miarę swoich możliwości zapewnić im jak najlepsze warunki do życia i nauki w Mińsku. Co jednak przyciąga młodzież do kształcenia się, właśnie na tym, w pewnym stopniu eksperymentalnym wydziale, tym bardziej, że czteroletnie studia dają możliwość otrzymania w pojęciu polskim, niepełnego wykształcenia wyższego, a opłata choć symboliczna, w polskich warunkach, jest jeszcze na Białorusi dla wielu rodzin poważnym obciążeniem. Zapytałem o to jedną ze studentek, kierunku prawa międzynarodowego Natalię Jasiukajtis z Lidy

- Wielkie znaczenie dla mnie ma możliwość otrzymania polskiego wykształcenia , a co za tym idzie poznania języka, historii i ekonomiki, prawa polskiego. Jednak nie mało ważnym dla mnie jest perspektywa

WYDZIAŁ POLSKI

otrzymania pracy w jednej z licznie otwierających się firm polskich i spółek polsko - białoruskich , które poszukują specjalistów , znających nie tylko rzeczywistość białoruską, lecz i polskie realia w dziedzinie prowadzenia działalności gospodarczej, nie mówiąc już o języku. Poza tym studenci z najlepszymi wynikami, będą mieli możliwość, kontynuowania studiów w swoim kierunku w jednej z uczelni polskich i otrzymania tytułu magistra, co napewno jest czynnikiem dopingującym do nauki na naszym wydziale.

Chodząc korytarzami polskiej placówki oświatowej, byłam mile zaskoczona atmosferą tu panującą. Widziałam ludzi pełnych zaangażowania. entyzjazmu i nadziei, że to co robią będzie owocowało po latach. Widziałam też studentów pełnych zadowolenia i przekonania, że wybrali właściwie swój zawód, że otrzymają wykształcenie na wysokim, międzynarodowym poziomie. Czyż nie wspaniałym jest widzieć, jak Polska zaczyna się właśnie tu w auli akademickiej?

Agnieszka Zaleska

KALENDARZ religijny

24 - grudnia - Wigilia Narodzenia Pańskiego
25 grudnia - Narodzenie Pańskie
26 grudnia - Świętej Rodziny z Nazaretu, Święto Św. Szczepana

Orędzie z groty Betlejemskiej

Narodziłem się nagi, mówi Bóg,
abyś ty potrafił wyrzekać się
samego siebie.
Narodziłem się ubogi,
abyś ty mógł uznać mnie
za jedyne bogactwo.
Narodziłem się w stajni,
abyś ty nauczył się uświęcać
każde miejsce.
Narodziłem się bezsilny,
abyś ty nigdy się mnie nie lękał.
Narodziłem się z miłości,
abyś ty nigdy nie zwątpił
w moją miłość.
Narodziłem się w nocy,
abyś ty uwierzył, iż mogę
rozjaśniać każdą rzeczywistość
spowitą ciemnością.
Narodziłem się w ludzkiej postaci,
mówi Bóg,
abyś ty nigdy nie wstydził się
być sobą.
Narodziłem się jako człowiek,
abyś ty mógł stać się
"Synem Bożym".
Narodziłem się,
prześladowany od początku,
abyś ty nauczył się przyjmować
wszelkie trudności.
Narodziłem się w prostocie,
abyś ty nie był
wewnętrznie zagmatwany.
Narodziłem się w twoim ludzkim
życiu, mówi Bóg,
aby wszystkich ludzi zaprowadzić
do domu Ojca.

Lambert Noben

Teologia Świąt Bożego Narodzenia

Człowiekowi zawsze było daleko do Boga. Niebo wysoko - sięgnąć trudno. Dla człowieka Bóg wydawał się zbyt oddalony. Dlatego to Bóg wyszedł człowiekowi naprzeciw, na "połowę drogi" i przybliżył się na zasięg jego ramienia, na odległość ludzkiego zrozumienia. Bóg pozwolił się rozpoznać, dotknąć jakoby, w postaci stworzonej, w osobie Boga - Człowieka, w osobie Jezusa Chrystusa. Narodzenie Chrystusa to dla człowieka miejsce styku między światem nadprzyrodzonym a światem stworzonym, miejsce styku łaski i natury, ducha i materii. To właśnie Chrystus poprzez swoje Wcielenie jest tym fundamentalnym znakiem teologicznym, który nam przyniósł, przybliżył i podarował Łaskę i Zbawienie. On stał się jedynym sposobem komunikacji Boga z człowiekiem, bo on właśnie "uzmysłowił" i "zaznaczył" obecność Boga wśród nas. I w tym sensie obchody Świąt Bożego Narodzenia mają niepowtarzalny, wyjątkowy, bo religijny (teologiczny) wymiar. Wszystkie inne dodatki, zwyczaje choćby najbardziej szlachetne, mają jedynie drugorzędne, wtórne, okazyjne znaczenie. Narodzenie Jezusa Chrystusa to uczłowieczenie Boga, aby ubóstwić człowieka, to szokujące zbratanie Boga z człowiekiem, to ruch Boga ku człowiekowi, to w końcu usynowienie przez Boga każdego człowieka. Ta ostatnia prawda wskazuje na to, że Wcielenie domaga się od człowieka pewnej wzajemności. Wcielenie to tylko dar, ale także zadanie. Polega ono na tym, że człowiek powinien "dorastać" do poziomu daru. Wymaga to ciągłego procesu uświęcania się. Bóg przybliżył się do człowieka poprzez Boże Narodzenie Chrystusa. Z kolei człowiek jest wezwany i ciągle prowokowany, aby w pełni uczestniczył w życiu Bożym. Czyż tej samej myśli nie wyrażają znane słowa A. Mickiewicza: "Próżno się narodził Chrystus w żłobie, jeśli się wcześniej nie zrodził w tobie"?

Ks. Jerzy Stefański

ZWYCZAJE ŚWIĄTECZNE

Religijne treści Świąt Bożego Narodzenia ukazują nam swoją wyjątkowość na tle szeregu zwyczajów kulturowych, które na trwale wyznaczyły już rytm życia nawet u ludzi niezbyt związanych z Kościołem chrześcijańskim. Bogactwo tej Bożenarodzeniowej tematyki, zapisanej w literaturze, utrwalonej w malarstwie, przekazywanej w obchodach tradycji rodzinnej, wyśpiewanej w różnorakich kompozycjach kolędowych, dydaktycznie odgrywanej w mysteriach teatralnych, plastyczne prezentowanej w szopkach, związanej z folklorem ludowym itd. - pozwala zaledwie na uszeregowanie i przypomnienie w sposób wybiórczy niektórych z tych bardziej znanych zwyczajów.

a)Żłóbek i szopkę z postaciami najpierw Świętej Rodziny, zwierząt groty betlejemskiej, a z czasem wypełniony aktualnymi, rodzimymi figurami - zawdzięczamy duszpasterskiej intuicji samego św. Franciszka. Jego zakonni synowie rozpowszechnili później ten zwyczaj na cały świat. Najstarsze jednak artystyczne wyobrażenia żłóbka spotykamy już na licznych sarkofagach IV i V wieku.

b)Kolędy i pastoralki znano już w Średniowieczu (np. kolęda "Anioł pasterzom mówił" pochodzi z XVI w.). Jako (często) wytwór lirycznej poezji ludowej sprawiły one, że Chrystus opisywany w kolędach nabierał swoiskich, "lokalnych" cech. Rodził się on zarówno w Alpach francuskich czy tyrolskich, na Podkarpaciu i na Mazurach. Tę radosną tajemnicę "ubierano" w muzyczną formę rodzimych, narodowych melodii. Nie dziwi zatem kolęda, w której razpoznajemy poloneza, kołysankę, mazurka, oberka czy nawet marsz. Wielkie bogactwo melodyjne, treściowe, folklorystyczne, zwłaszcza polskich kolęd, świadczy o tym, że były one nie tylko pisywane, tworzone przez wieki, ale przede wszystkim wykonywane w rodzinach! To dziedzictwo wieków utrwalone w polskich kolędach, zobowiązuję także i dzisiaj do kontynuowania tej rodzinnej, śpiewanej "liturgii domowej".

c) Choinka. Niektórzy chceliby w choince świątecznej odnaleźć ślady "drzewa dobra lub zła" z raju, a nawet pewne paralele z drzewem Krzyża z Golgoty. Faktem jest, że w wielu religiach drzewo - symbol życia, odradzania się, płodności, odgrywa pewną rolę. W krajach Nadrenii w XIX w. rozszerzył się zwy-

czaj stawiania przyozdobianego iglastego drzewka w dniu obchodów Adama i Ewy, czyli 24 grudnia. Nazywano je stąd "drzewem z raju". Z czasem nabierał ten zwyczaj charakteru Bożenarodzeniowego. Na szczycie choinki umieszczono "gwiazdę betlejemską". Choinka stawała się nieodłącznym elementem klimatu świątecznego i zadomowiła się wewnątrz mieszkań i to nie tylko w Niemczech, ale prawie w całym chrześcijańskim świecie

d) Prezenty "gwiazdkowe". Były one pierwotnie związane z kultem i życiorysem św. Mikołaja (6 grudnia), znanego wielkiego jałmużnika z IV wieku. Pod wpływem rozporządzenia M. Lutra, protestanci wprowadzili zwyczaj obdarowywania dzieci z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Prezenty te miały symbolizować dar samego Chrystusa. Z czasem wszystkie kraje chreścijańskie przyjęły tę praktykę, gdyż motywacja była poprawna i zarazem teologiczna. Świętemu Mikołajowi pozostawiono nadal rolę tego, który te dary przynosił. Ale tu małe pytanie: czy w "Gwiazdorze", pomimo że zwyczajowo nosi on na głowie biskupią mitrę i w ręce trzyma pastorał, rozpoznajemy spontanicznie owego świętego Biskupa? Czy socjalistyczny pseudo - dobroczyńca "Dziadek - Mróz" nie zlaicyzował nam tego religijnego obyczaju?

e) Dzielenie się opłatkiem. Polski i szlachetny to zwyczaj. Skłóceni nie zasiadają razem do jednego stołu wigilijnego, który przecież łączy, gromadzi, karmi, daje radość bycia razem. Najstarsza wzmianka źródłowa o tej praktyce w polskich rodzinach pochodzi z końca XVIII wieku. Łamanie się opłatkiem symbolizuje wzajemną życzliwość, zgodę, radość ze spotkania, okazję wzajemnego wybaczenia, wspólnotę narodową, a nawet czysto ludzką. Nawet w listach świątecznych przesyłamy sobie ten znak opłatkowej wspólnoty i bliskości.

Te i inne zwyczaje świąteczne mają swój pełny wymiar i sens, o ile umieszczone są na tle swego oryginalnego źródła pochodzenia, czyli radości z faktu, że Bóg narodził się dla nas w osobie Jezusa Chrystusa, że "Pan jest z nami". W przeciwnym wypadku zatrzymamy się zaledwie przy tradycji szopka czy żłóbka, ale pustego - bez Chrystusa!

Ks. Jerzy Stefański

Niech znowu odezwą się dzwony

Co roku w sposób nowy i niepowtarzalny przeżywamy Święto Bożego Narodzenia.

W wielu krajach błyszczą choinki, ludzie składają sobie życzenia, a u nas po 70 latach to święto wraca do kalendarza. Zaczyna się nieśmiało rodzić nowa myśl - może da się inaczej żyć? "Myśmy stracili nadzieję, że takie szczęście może nas spotkać. Niech ksiądz do nas przyjeżdża. My nic nie wiemy". Ksiądz przyjedzie i pójdą babunie do I Komunii św. I znowu zadzwonią dzwonki na podniesienie, a wnuczęta będą sie uważnie przyglądać babci, jak należy się żegnać.

Okaleczona, zmordowana ziemia. I niech mi ktoś powie, że nie warto "dla paru babek" kościoła remontować. "Babka przejechała w bydlęcym wagonie całą Białoruś i pół Kazachstanu, przeszła boso kawał tajgi, przespała mnóstwo nocy w ziemiance. I cały czas modliła się, żeby choć na godzinę śmierci było Boże Narodzenie. Pan Bóg wysłuchał jej modlitwy.

I ja w cichą i świętą noc Bożego Narodzenia przybywam do Waszego domu z serdecznymi życzeniami.

Wszystkim zgromadzonym przy wigilijnym stole życzę długiego życia, dobrego zdrowia, pomyślnego zrealizowania swoich planów, a nade wszystko łask od Dzieciątka Jezus.

Uroczystą Sumę w Boże Narodzenie i Nowy Rok odprawię w intencji wszystkich obrońców archikatedry.

Pragnących złożyć ofiarę na remont świątyni mogą ją przesłać na niżej podany adres. Łączę serdeczne Bóg zapłać i braterskie pozdrowienia.

Konto złotówkowe:
B.S. Slesin, k/Konina
931173-99059-170-1
Hasło: "Mochylew"
Konto walutowe:
10128772 USD AVISTA

Bank PKO SA, Kalisz
ul. Górnośląska 35
Blin Władysław
Polska

Mój adres:
Ks. Władysław Blin
212014 Mohylew
Białoruś
ul. Komsomolska 4
tel. 25-73-67

Cicha noc, święta noc

Cicha noc, święta noc pokój niesie ludziom wszem,
a u żłóbka Matka święta czuwa sama uśmiechnięta
nad Dzieciątka snem, nad Dzieciątka snem.
Cicha noc, święta noc,
Pastuszkowie od swych trzód -
Biegną wielce zadziwieni
Za anielskim głosem pieni,
Gdzie się spełnił cud,
Gdzie się spełnił cud.
Cicha noc, święta noc,
Narodzony Boży Syn, -
Pan Wielkiego Majestatu,
Niesie dziś całemu światu
Odkupienie win,
Odkupienie win.

Tę prostą kolędę śpiewają na całym świecie, wszędzie tam, gdzie Boże Narodzenie obchodzone jest jako święto. "Cicha noc, święta noc..." - śpiewają starzy i młodzi. Śpiewają nie wiedząc, że jest to jedyna kolęda przetłumaczona prawie na wszystkie języki świata. Śpiewają, uważając ją za własną, niepowtarzalną. Śpiewają, nie zdając sobie sprawy z tego, że jej powstanie zawdzięczamy biednym myszom kościelnym. Tak, tak, myszom, które zagnieździły się zimą 1818 roku w wiejskim kościółku w Oberndorf koło Salzburga w Austrii.

W grudniu tego roku na plebanii kościoła w Oberndorf w przededniu Wigilii nikomu nie było do śmiechu. Myszki, które znalazły schronienie przed mrozem w starym kościele, gryzły wszystko, co im wpadło na zęby. Psotnice pogryzły też drewniane części piszczałek organowych. Ba, naruszyły także belkowanie, na którym wspierały się organy.

W nie lada kłopocie był więc wikary Josef Mohr, od lat organizujący uroczystą pasterkę. W poprzednich latach kościół rozbrzmiewał chóralnym śpiewaniem, któremu towarzyszyły organy, Parafianie długo przygotowywali się do tego wydarzenia. Ale jakże śpiewać kolędy bez akompaniamentu organów?

Przypadek zrządził, że wikary spojrzał na wiszącą na ścianie gitarę, która umilała mu długie zimowe wieczory. Złapał za pióro - jak wieść gminna niesie, było to autentyczne gęsie pióro - i w przeddzień Wigilii na kartce papieru pojawiły się pierwsze strofy nowej kolędy, rozpoczynającej się od słów "Cicha noc, święta noc...". Pod wieczór kolęda była gotowa.

Następnie Mohr udał się do Franza Xavera Grubera, organisty kościoła parafialnego w Oberndorf. Znali się dobrze i przyjaźnili.

- Franku, siadaj i pisz muzykę - położył na stole kartkę ze swoją kolędą.

- Nie może być przeciez kolęda bez muzyki.

Cóż miał robić organista Gruber? Usiadł i skomponował melodię do kolędy wikarego. Melodię równie prostą jak tekst. Melodię na dwa głosy solowe, chór dziecięcy i gitarę.

Nocą 24 grudnia 1818 roku w starym kościółku wiejskim w Oberndorf po raz pierwszy śpiewano "Cicha noc...". Bas organisty Grubera, tenor wikarego Mohra, chór dziecięcy wtórujący obu solistom oraz akompaniament gitary uświetniły pasterkę. Melodia tak łatwo wpadała w ucho, że już po trzeciej strofie nucili ją wierni zgromadzeni w kościele.

Ani Gruber, ani Mohr nie przypuszczali nawet, że ich kolęda tak przypadnie do serc, że śpiewana na całym świecie przetrwa wieki.

Roman Dudek

20, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

11.00, 21.35. Пад купалам сусвету. **11.15.** Фільм-канцэрт. **12.00.** Прэм 'ера кнігі. **13.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **13.40.** «Атланты і карыятыды». Маст. фільм. 1-я серыя. **16.20.** Музыка і спевы. 3-ці клас. **16.40.** Воднае пола. Кубак Чарнаморска-балтыйскай лігі. Беларусь — Малдова. **17.25.** Якія мы гаспадары? Акцыянерны камерцыйны «Белпрамбудбанк». **17.55.** Спасціжэнне існы. **18.25.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.35.** Веснік гарсавета. (Гр.). **19.10.** Рэзервы эканомікі. (Гр.). **19.40.** Вобраз. «Адвечны водгук праўды...» **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Спартыўны тэлекурьер. **22.05.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **22.10.** «Фенікс». Маст. фільм (Аўстралія) 9-я серыя. **23.10.** НІКа. **23.25.** Фестываль «Беларуская музычная восень». Заключны канцэрт. **01.25.** Штовечар — анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

17.00, 20.00, 23.05. Новости. **17.25.** С надеждой на будущее. **17.40.** Документы и судьбы. **17.45.** Эхо недели.**18.15.** Погода. **18.20.** Театр+TV.**19.10.** Премьера телесериала «Мелочи жизни». 28-я серия. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** «Мы». Авторская программа Владимира Познера. **21.35.** Хоккей. Международный турнир на приз газеты «Известия». Сборная Финляндии — сборная России-1. **23.30.** «Новая студия» представляет... **00.10.** Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.25.** Программа передач. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** Совершенно секретно. **9.10.** Устами младенца. **9.40.** XX век в кадре и за кадром. «Воздухоплаватели России». **10.40.** Пилигрим. **11.25.** Мульти-пульти. **11.30, 13.25.** Дневной сеанс. «Король Лир». 1-я и 2-я серии. **12.40.** Крестьянский вопрос. **14.30.** Театральный разъезд. **15.15.** Бизнес в России. **15.45.** Там-там новости. **16.00.** Трансросэфир. **16.45.** Спасение 911. **17.40.** Я — лидер. **18.00.** Хозяин. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Детектив по понедельникам. «Убийство в уединенном доме». **20.25.** В мире авто- и мотоспорта. **21.00.** Без ретуши. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Международный турнир по хоккею на приз «Известий». Россия — Швеция.

ПОЛЬША-I

16.20. Экологическая программа. **16.25.** Не только польские проблемы. **16.55.** Программа дня. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Научно-популярный журнал. **18.40.** Домашний юрист. **19.05.** Комедийный сериал пр-ва США. **19.30.** Литературный журнал. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Прямо из Бельведера. **21.20.** Телетеатр. **23.00.** Миниатюры. **23.10.** Птицы возвращаются. **23.40.** Лексикон польской музыки. **00.00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.35.** «Жизнь на продажу». Сериал пр-ва Италии. **02.00.** Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II

15.00. Публицистическая программа. **16.00.** Мои книги. **16.30.** Приветствие. **16.35.** Мультсериал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.15.** Репортаж. **17.40.** Обзор кинохроник. **18.15.** Польская кинохроника. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Документальный фильм. **21.00.** «Молнии». Сериал пр-ва США. **21.25.** Автожурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Репортеры двойки представляют. **23.05.** «Коджак». Сериал пр-ва США. **00.35.** Документальный фильм. **01.00.** Панорама. **01.10.** Ночь и стресс. **01.25.** Дни К. Пендерецкого в Кракове. **02.00.** «Молнии». Сериал пр-ва США.

21, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Фільм-канцэрт. **9.00.** Музыка і спевы. 3-ці клас. **9.20.** «Фенікс». Маст. фільм (Аўстралія) 9-я серыя. **10.20.** Клуб «Гаў-гаў». **13.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **13.40.** «Атланты і карыятыды». Маст. фільм. 2-я серыя. **15.15.** «Нов і К»-топ-10. **16.15.** «Час ідзе сваёй хадой». Творчы партрэт паэта К. Камейшы. **17.05.** Беларуская літаратура. 9-ы клас. **17.35.** Эканамічны крызіс і народная адукацыя. Прамая лінія. **18.25.** Дзённік Прынёмання. (Гр.) **18.35.** «Надзея». Пра чалавечнасць, спачуванне і міласэрнасць. (Гр.). **19.15.** Дакументальны фільм. **19.40.** «Над Нёманам». Праграма на польскай мове. (Гр.). **20.30.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.30.** «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **22.00.** На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Пад купалам сусвету; НІКа; «Крывыя вечары». Музычная тэлепрэм 'ера; Адкрыты кубак Беларусі па боксу; Штовечар — анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.35. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Домисолька. **8.40.** Премьера худ. телесериала «Мелочи жизни». 28-я серия. **9.10.** Что? Где? Когда? **10.15.** Гол. **10.50.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Возвращение в Эдем». Худ. фильм. 17-я серия. **14.25.** Хоккей. Международный турнир на приз газеты «Известия». Матч за 3-е место. 2-й и 3-й периоды. **16.00.** «Звериный стиль». Документальный фильм. **16.10.** 440 герц. **16.50.** Технодром. **17.25.** Хоккей. Международный турнир на приз газеты «Известия». Финал. В перерывах — Погода; Документы и судьбы; Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Тема. **21.30.** К 70-летию «Мосфильма». Худ. фильм «Сказание о Земле сибирской». **00.00.** Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Без ретуши. **11.00.** «Черный монах». Худ. фильм. **12.25.** Досуг. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Любимые комедии. «Джентльмены удачи». **14.50.** Мульти-пульти. **15.00.** Азы карьеры. **15.15.** Видеопоэзия. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Когда мы были детьми. **17.30.** Хроника национальной политики. **17.45.** Экран криминальных сообщений. **17.55.** Премьера худ. телефильма «Санта-Барбара». 257-я серия. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Евразия-ТВ» представляет: «Исповедь Феликса Крулла». 5-я серия. **20.30.** Музыкальный фестиваль в Миккели. **21.00.** На политическом олимпе. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Блистательный Гантварг. **23.20.** Размышления вслух. **23.50.** Тет-а-тет — зачем эта музыка?

ПОЛЬША-I

18.00. Телеэкспресс. **18.20.** Сенсации XX века. **18.40.** Сто лет кино. **19.05.** «Марфи Браун». Сериал пр-ва США. **19.30.** Чрезвычайный пересмотр. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Сеймограф. **21.25.** «Артур». Фильм пр-ва США. **23.05.** Письма о хозяйстве. **23.40.** Что нового? **00.00.** Вечерние новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.30.** Необычные биографии. **01.05.** После полуночи. **01.50.** Программа французского телевидения.

ПОЛЬША-II

14.00. Панорама. **14.05.** «Флип и Флап». Комедия пр-ва США. **15.05.** Специальная линия. **15.50.** Документальный фильм. **16.20.** Приветствие. **16.35.** «Аннетта». Мультсериал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.15.** Письма из Европы. **17.45.** Отчизна. **18.00.** Животные в поговорках. **18.10.** Католическая программа. **18.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. Телетурнир. **20.05.** Документальный фильм. **21.00.** Театральная студия. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Экологическая программа. **23.00.** Художественный фильм. **23.55.** Свидетели истории. **01.10.** Панорама. **01.15.** «Золотые годы». Сериал пр-ва США.

22, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Фільм-канцэрт. **9.00.** Беларуская літаратура. 9-ы клас. **9.30.** «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **11.35.** XI з 'езд кампазітараў Беларусі. **13.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **13.40.** «Атланты і карыятыды». Маст. фільм. 3-я серыя. **15.10.** «Кіраўскія ўмельцы». Кінанарыс. **15.25.** Відзьма-нявідзьма. **16.25.** Для школьнікаў. Ці любіце вы тэатр? **16.55.** Старонкі гісторыі. **17.40.** Прэм 'еры кіно. (Гр.). **18.30.** «Дзённік Прынёмання». (Гр.). **18.40.** «Мы — гарадзенцы». Дакументальны фільм Гродзенскай студыі тэлебачання. **19.15.** «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). **20.05.** «Архіварыус». Да 100-годдзя з дня нараджэння кампазітара Я. К. Цікоцкага. **20.35.** Калыханка. **21.30.** «Салодкі ручай». **22.00.** На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя; Пад купалам сусвету; НІКа; Баскетбол. Чэмпіянат МПБЛ. РТІ (Мінск) — «Жальгірыс» (Каўнас). 2-гі тайм; Штовечар — анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Сорока. **8.40.** Народные мелодии. **8.50.** Премьера худ. фильма «Просто Мария». **9.40.** Человек и закон. **10.10.** Вся жизнь в танце. **10.50, 01.10.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Возвращение в Эдем». Худ. фильм. 18-я серия (Австралия). **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина». **15.40.** Концерт народной музыки. **16.00.** Между нами, девочками... **16.20.** Премьера мультфильма «Летающий дом». 25-я серия. **16.50.** Технодром. **17.25.** В эфире — межгосударственная телерадиокомпания «Мир». **17.50.** Документы и судьбы. **17.55.** Погода. **18.00.** «Просто Мария». **18.50.** Миниатюра. **19.00.** За Кремлевской стеной. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Репортаж ни о чем. **21.00.** «Виктория». Фестиваль солдатской песни. **22.15.** «Чтобы помнили...». Авторская программа Л. Филатова. **23.25.** Дневник Международного турнира по хоккею на приз газеты «Известия». **23.40.** Кино до востребования. **00.10.** MTV.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются... **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.15.** На политическом олимпе. **9.10.** Наш сад. **9.40.** Тет-а-тет — зачем эта музыка? **10.25.** Размышления вслух. **10.55.** Мульти-пульти. **11.05.** Худ. телефильм «Санта-Барбара». 257-я серия. **11.55.** Кто цыган любил без меры... **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** О тех, кого любим и помним. **14.25.** «Великие дела». Документальный фильм. **14.55.** Телегазета. **15.00.** Сигнал. **15.15.** Мульти-пульти. **15.25.** Там-там новости. **15.40.** Студия «Рост». **16.10.** Трансросэфир. **16.55.** Ваше право. **17.10.** Соотечественники. **17.40.** Русская виза. **18.10.** Реквием. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Домашний экран. Премьера худ. телефильма«Санта-Барбара». 258-я серия. **20.15.** L-клуб. **21.00.** Уходящая натура. **22.20.** Автомиг.**22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Фотомодель-93. **23.35.** Чемпионат России по волейболу. «Самотлор» — «Искра».

ПОЛЬША-I

16.55. Программа дня. **17.05.** Программа для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Экологический журнал. **18.40.** Телетурнир. **19.05.** «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** Спортивная студия. **22.55.** Клуб 21. **23.40.** Трое в лесу. **00.00.** Новости. **00.15.** Горячая линия. **00.25.** Музыкальная программа. **00.30.** «Обман и поцелуи». Фильм пр-ва США.

ПОЛЬША-II

12.00. Панорама. **12.05.** Студия второй программы. **12.15.** Спортивная студия. **13.00.** Документальный фильм. **13.25.** С земли польской. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Чемпион». Фильм пр-ва США. **15.20.** Музыкальный фильм. **16.20.** Приветствие. **16.35.** «Робин Гуд». Сериал пр-ва Италии. **17.00.** Панорама. **17.05.** Тележурнал. **17.20.** Животные вокруг нас. **17.50.** Розыгрыш лото. **17.55.** Экологическая программа. **18.05.** От первого до первого. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Документальный фильм. **20.45.** Тени жизни. **21.00.** Люблю кино. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.05.** Люблю кино. **01.00.** Панорама. **01.05.** Развлекательная программа.

23, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Складчына. **8.40.** Музычны фільм. **10.00.** «Салодкі ручай». Тэлесерыял. **10.30.** «І смех і бяда». Маст. фільм. **11.10.** ТА «Рэха». **11.30.** XI з 'езд кампазітараў Беларусі. **13.30.** Навіны (з сурдаперакладам). **13.40.** «Атланты і карыятыды». Маст. фільм. 4-я серыя. **16.35.** Гісторыя. 11-ы клас. **17.10.** Тэлебіржа. **17.20.** Дакументальны фільм. **17.40.** Экалогія і мы. Прамая лінія. (Гр.). **18.25.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны (Гродна). **19.10.** Здароўе. **19.40.** Размова з нагоды. (Гр.). **20.00.** Ці далёка выйсце з крызісу. (Гр.). **20.15.** Пазіцыя ўрада. **20.30.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — НІКа; «Глядзецца ў твар»; Штовечар — анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **8.30.** Премьера худ. фильма «Просто Мария». **9.25.** В мире животных. **10.05, 16.40.** ... До 16 и старше. **10.50, 00.15.** Пресс-экспресс. **11.00, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20.** «Возвращение в Эдем». Худ. телефильм. 19-я серия. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина». **15.40.** Эстрадный концерт. **15.55.** Это вы можете. **17.50.** Погода. **17.55.** «Просто Мария». **18.45.** Кинопанорама. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Лотто «Миллион». **21.15.** Премьера худ. фильма «Твин Пикс». 15-я серия. **22.10.** Империя зрелищ. **23.25.** Помоги себе сам. **23.55.** Весь этот джаз.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Поехали. **8.10.** Уходящая натура. **9.05.** Утренний концерт. **9.20.** «Городок». Развлекательная программа. **9.45.** «К-2» представляет: «Абзац». **10.40.** Мульти-пульти. **10.50.** Домашний экран. «Санта-Барбара». 258-я серия. **11.40.** Музыка крупным планом. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Спасение-911. **14.20.** Мульти-пульти. **14.30.** Концерт дла невроза с оркестром. **15.55.** Телегазета. **15.00.** Русские звезды бокса в Туле! Чемпионат России среди профессионалов. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Человек дела. **17.30.** М-трест. **17.45.** До Москвы — далеко. **18.15.** «Ностальжи» — музыка крупным всех поколений. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 259-я серия. **20.15.** Экран криминальных сообщений. **20.30.** Манера. **21.00.** Отечество мое. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** В совет Европы — только за советом? **22.50.** Музыкальный фестиваль в Миккели. **23.20.** Музыкальный экзамен.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Сельскохозяйственная программа. **13.45.** Для молодежи. **14.30.** Образовательное телевидение. **14.35.** Вселенная нашего тела. **15.25.** Мы живем в Польше. **15.40.** Радость жизни. **15.45.** Животные мира. **16.15.** Через моря и льды. **16.35.** Мы взрослые. **17.05.** Для молодежи. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Телетурнир. **19.00.** Энергетическая альтернатива. **19.30.** Католический журнал. **20.00.** Музыкальная программа. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Правительственный журнал. **21.20.** «Полицейские из Майями». Сериал пр-ва США. **22.10.** Только в первой программе. **23.00.** Развлекательная программа. **23.25.** Пегас. **00.00.** Хозяйственные новости. **00.20.** Горячая линия. **00.30.** Музыкальная программа. **00.35.** Публицистическая программа. **01.00.** «Куба Фиделя Кастро». Документальный фильм. **02.00.** Это люблю.

ПОЛЬША-II

12.00. Панорама. **12.05.** Культурно-публицистическая программма. **13.00,** «Цвет апельсинов». **14.00.** Панорама. **15.00.** «Рождество». Фильм пр-ва США. **16.30.** Приветствие. **16.35.** «Кот в сапогах». Мультфильм. **17.00.** Панорама. **17.05.** Спортивная студия. **17.35.** Мой маленький мир. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Документальный фильм. **21.00.** Концерт. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** История о истории. **23.00.** «Знак». Фильм пр-ва Польши. **01.00.** Панорама. **01.05.** Артистическая программа.

24, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Фільм-канцэрт. **9.00.** Гісторыя. 11-ы клас. **9.35.** Духоўная спадчына. **12.25.** «Карамболь». Ток-шоу з удзелам журналіста А. Паліткоўскага. **13.15.** Пазіцыя ўрада. **13.30.** Навіны (с сурдаперакладам). **16.20.** «Педагагічны экран». Праблемы агульнай сярэдняй адукацыі. Прамая лінія. **17.20.** Гасцёўня «Тэлебома». **18.05.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.15.** «Толькі па пятніцах». Інфармацыйна-публіцыстычная праграма. (Гр.). **19.10.** Рок-айленд. **20.30.** Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — НІКа, «Ваенна-палявы раман». Маст. фільм; Штовечар — анекдот...; Каталіцкія каляды. Трансляцыя набажэнства з касцёла Святога Роха.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Посмотри, послушай... **8.40.** Фильм — детям. «Мишка, малыш и другие». **9.30, 16.00.** Олеся и компания. **10.00.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **10.50, 22.40.** Пресс-экспресс. **11.20, 14.00.** Новости (с сурдопереводом). **11.20, 18.15.** Америка с М. Таратутой. **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **15.05.** Блокнот. **15.10.** Компас-сказка. **16.30.** Музограф. **16.50.** Азбука собственника. **17.20.** За кулисами. **17.40.** Человек и закон. **18.10.**Погода. **18.45.** Поле чудес. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Человек недели. **21.05.** Премьера худ. фильма «Твин Пикс». 16-я серия. **22.00.** Музообоз. **22.45.** Программа Х. **23.00.** Новости. **23.25.** Политбюро. **00.05,** Авто-шоу. **00.35.** Площадка обоза.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Требуются... Требуются. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Поехали. **8.10.** Отечество мое. **9.05.** Параллели. **9.20.** Белая ворона. **10.05.** Там, где рождаются звезды. **11.05.** Домашний экран. Худ. телефильм «Санта-Барбара». 259-я серия. **11.55.** Рождественский концерт из Италии. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** Телевизионный театр России. **14.10.** «Ностальжи» — музыка всех поколений. **14.40.** Мульти-пульти. **15.00.** Соседи по планете. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Телегазета. **15.50.** Возвращение. **16.10.** Трансросэфир. **16.40.** Российская перепись инвалидов. **16.50.** Дисней по пятницам. «Мама на рождество». 1-я серия. **17.40.** Я — лидер. **18.00.** «Мастер-класс». М. Ростропович. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Премьера телеэкрана. «Дома на рождество». **21.10.** «К-2» представляет: «Поцелуй в диафрагму». **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Вечерний салон. **00.05.** Аниматека. **00.50.** Центр Стаса Намина.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? **10.00.** Новости. **10.10.** Программа дня. **10.15.** Мама и я. **10.25.** Дошкольники дома. **11.00.** «Девочка со спичками».Фильм пр-ва США. **12.35.** Сельскохозяйственная программа. **13.00.** Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** Коляды. **13.45.** Для самых маленьких. **14.30.** Английский язык. **14.50.** Телепластикон. **15.10.** Ты не одинок. **15.25.** Евротуристика. **15.40.** Не только о поэзии. **15.55.** Какая ты. **16.10.** Если не Оксфорд, то что? **16.35.** Библия. **16.55.** Программа на вечер. **17.05.** Программа для детей. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Тележурнал. **18.50.** Люди и события. **19.10.** Сатирическая программа. **19.20.** Вечер коляд. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Проповедь примаса Польши. **21.15.** «Влияние Луны». Фильм пр-ва США. **22.55.** Карьеры и барьеры. **00.05.** Репортаж. **00.30.** Польские коляды. **00.55.** Трансляция торжественного богослужения из Ватикана.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Развлекательная программа. **9.10.** Местная программа. **9.35.** «Батмэн». Мультсериал. **9.55.** Песни солнечной улицы. **10.15.** Мир женщин. **10.30.** Студия второй программы. **10.40.** Цирки мира. **11.50.** Студия второй программы. **12.00.** Панорама. **12.05.** Репортаж. **12.35.** «Как спасли рождество». Фильм пр-ва США. **14.00.** Панорама. **14.05.** «Миссионеры». **14.35.** «Пикник кроликов». Фильм пр-ва США. **15.25.** «Последний викинг». **15.50.** Коляды. **16.20.** Программа дня. **16.30.** Программа о животных. **17.00.** Панорама. **17.05.** Студия второй программы. **17.15.** Коляды. **17.45.** Наши песни. **18.10.** Коляды на Ясной Горе. **18.35.** Рождестио во второй программе. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.20.** Колесо фортуны. **19.50.** Студия второй программы. **20.00.** О В. Маевской. **20.50.** Телетеатр. **22.00.** Панорама. **22.30.** Культурно-публицистическая программа. **22.50.** Музыкальный фильм. **00.00.** Художественный фильм. **02.05.** Рождество.

25, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Ваенна-палявы раман». Маст. фільм. **10.00.** Паказвае Брэст. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.15.** Урокі здароўя. **11.45.** Алімпійскі сілуэт. **12.00, 14.30, 19.20.** Каляды. Беларусь. Свет. **12.50.** Урокі здароўя. **13.00.** Роднае слова. **13.30.** Хрысціянская праграма. **14.00.** Мультфільм. **16.00.** Існасць. **17.00.** «Нов і К»-топ-10. **18.00.** Тэлевізійны арт-клуб. **20.35.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.50.** «Маладыя і невінаватыя». Маст. фільм. (Вялікабрытанія). **23.10.** Каскад. **23.25.** НІКа. **23.40.** «Калядная вечарына». Музычна-забаўляльная праграма. **01.00.** Відзьма-нявідзьма. **02.00.** Штовечар — анекдот...

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 20.00. Новости. **6.25.** Утренняя гимнастика. **6.35.** Пресс-экспресс. **6.45.** Субботнее утро делового человека. **7.30.** В мире моторов. **8.00.** «Марафон-15» — малышам. **8.30.** В эфире — межгосударственная телерадиокомпания «Мир». **9.55.** Авиакосмический салон. **10.10.** Музыкальный киоск. **10.40.** Замок искусств. **11.25.** Смак. **11.40.** История любви. **12.20.** Фильмы нашей памяти. «Двенадцатая ночь». **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.25.** Азбука собственника. **14.35.** Премьера худ. фильма «Пеппи — Длинный чулок». 15-я серия. **15.05.** Деньги и политика. **15.35.** Спортивная программа ультра-си. **16.15.** Красный квадрат. **16.55.** Великолепная семерка. **17.50.** Премьера худ. фильма «Стало яснее после полуночи». **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.45.** Что? Где? Когда? **22.05.** Студия «Резонанс» представляет... **22.25.** До и после полуночи.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Формула-730. Киномарафон на телеканале «Россия». **7.55.** Презентация программы, посвященной 100-летию кино. **8.10.** Д. Вертов. «Человек с киноаппаратом». Док. фильм. **9.15.** Ю. Норштейн. «Сказка сказок». Мультфильм. **9.45.** А. Тарковский. «Иваново детство». Худ. фильм. **11.30, 13.20.** Страницы истории. «Крестоносцы». Худ. фильм. 1-я и 2-я серии. **14.50.** Футбол без границ. **15.45.** Фильм-премьер. **16.00.** Устами младенца. **16.45.** Кино о кино. «Фильм, фильм, фильм». Мультфильм. **17.05.** Г. Франк. «Старше на десять минут». Док. фильм. **17.15.** Профессия продюсер: президент «Аргос-фильма» А. Доман. **17.25, 19.35.** «Аргос-фильм» представляет: «Джоконда» (А. Грюэль) и «Париж, Техас (В. Вендерс). 1-я и 2-я серии. **19.25.** Праздник каждый день. **20.45.** Маски-шоу. **21.20.** «К-2»: «Звезды» Америки. **22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Мемориа. «Белый шейх». Худ. фильм. **00.20.** Частная коллекция.

ПОЛЬША-I

8.00. Программа дня. **8.05.** «Коала — сама жизнь». Документальный фильм. **8.55.** Документальный фильм. **9.30.** Время радостных коляд. **10.00.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.20.** Программа для детей. **11.40.** Репортаж. **12.05.**Документальный фильм. **13.45.** Телеконцерт пожеланий. **14.30.** Театр для детей. **15.25.** Документальный фильм. **17.10.** Развлекательная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Династия — объединение». Фильм пр-ва США. **20.00.** Детский тележурнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Польские зоопарки. **21.30.** «Парадишо». Фильм пр-ва Франции. **23.40.** Концерт. **00.40.** В тиши коляд. **02.55.** «Жертва любви». Триллер пр-ва США.

ПОЛЬША-II

8.20. Панорама. **8.30.** Документальный фильм. **9.00.** Программа для детей. **10.00.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.20.** Коляды. **10.50.** Документальный фильм. **11.25.** Развлекательная программа. **11.40.** Программа для детей. **13.15.** «Пока будут течь реки». Фильм пр-ва США. **15.25.** Звезды и их дети. **16.15.** Документальный фильм. **16.55.** Розыгрыш лото. **17.00.** Панорама. **17.05.** Программа на вечер. **17.15.** «Сорокалетний — 20 лет спустя». Сериал пр-ва Польши. **18.20.** Концерт. **19.30.** Телетурнир. **20.00.** Программа кабаре. **20.45.** Документальный фильм. **22.00.** Панорама. **22.25.** Слово на воскресенье. **22.30.** Студия второй программы. **22.40.** Бенефис Б. Рыботыцкой. **23.40.** «Диана». Фильм пр-ва Англии. **01.10.** Концерт. **02.00.** Развлекательная программа.

26, ВОСКРЕСЕНЬЕ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 20.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Белае сонца пустыні». Маст. фільм. **8.45.** Справы вайсковые. **10.30.** «Вас выклікае Спартландыя.**12.00.** MTV.**12.30.** Асілак. **13.30.** Паміж намі, жанчынамі... **14.15.** «Клічаўскі пачастунак». Музычная праграма. **15.30.** Таямніца. **16.00.** Мультфільм. **16.10.** «Гінес-шоу». (Вялікабрытанія — ЗША). **16.40.** Партрэт на фоне часу. **17.20.** Пераднавагодні міжнародны турнір па кікбоксінгу. **17.50.** А дзе месяц, дзе зара... **18.15.** Залатая дзесятка. Конкурс маладых палітыкаў. **19.20.** З панядзелка... **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка. **21.00.** «Войскі асобага прызначэння». Тэлефільм (Аўстралія). **21.35.** «Фрэнч-канкан». Маст. фільм. **23.20.** Каралеўскае паляванне. **00.20.** Баскетбол. Чэмпіянат МПБЛ. РТІ (Мінск) — «Дынама» (Масква). 2-гі тайм. **01.00.** Штовечар — анекдот.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

7.00. Час силы духа. **8.00.** Без паузы. **8.30.** С утра пораньше. **9.00.** Пока все дома. **9.30.** Спортлото. **9.45.** Умники и умницы. **10.25.** Полигон. **10.55.** Новое поколение... **11.35.** Под знаком Пи. **12.25.** Провинция. **13.00.** Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». **13.10.** Премьера док. фильма «Подводная одиссея команды Кусто». **14.00.** Новости (с сурдопереводом). **14.20.** В эфире — межгосударственная телерадиокомпания «Мир». **15.00.** Клуб путешественников. **15.50.** Живое дерево ремесел. **15.55.** Премьера мультфильмов «Каспер и его друзья». (Англия), «Настоящие охотники за привидениями» (США). **16.50.** Панорама. **17.30.** Телелоция. **17.45, 23.00.** Новости. **18.00.** Променад в Мариинском. **18.50.** Эти фантастические ужасы. **19.30.** Погода. **19.35.** Хазанову, до востребования... **21.00.** Воскресенье. **21.45.** Спортивный уик-энд. **22.00.** Ныне. **23.25.** Хит-парад «Останкино».

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.30.** «Ярмарка». Док. фильм. **8.00.** Доброе утро. **8.30.** Посольский приказ. **9.00.** Студия «Рост». **9.30.** Если вам за... **10.00.** Аты-баты... **10.30.** Кипрас Мажейка. **11.05.** Из фильмотеки юбиляра. Художественный фильм Ю. Райзмана «Машенька». **12.20.** «В эфире — киноавтор. **12.40.** Шесть соток. **13.20.** Не вырубить... **13.35.** Российская энциклопедия. **14.05.** Лучшие игры НБА. **15.05.** Зигзаг удачи. **15.55.** В мире животных. **16.55.** Волшебный мир Диснея. **17.45.** Коробка передач. **18.00.** Мастер-класс. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Воскресный вечер с Эй-би-си. «Миллер и Мюллер». Худ. фильм. **21.10.** «Королевский бутерброд». Мультфильмы для взрослых. **21.25.** У Ксюши.**22.20.** Автомиг. **22.25.** Звезды говорят. **22.30.** Спортивная карусель. **22.35.** Джентльмен-шоу. **23.05.** Звездный дождь.

ПОЛЬША-I

8.00. Сельское хозяйство в мире. **8.05.** Коляды. **8.20.** Документальный фильм. **9.20.** Страна Америка. **10.00.** Фильмы У. Диснея. **11.50.** Люди и события. **12.00.** «Портрет Дианы». Документальный фильм.**13.00.** Праздничное MTV. **13.30.** Телеконцерт пожеланий. **14.15.** Музыкальный ящик. **15.10.** Документальный фильм. **16.55.** Марта Липиньская приглашает. **17.45.** Люди и события. **18.00.** Телеэкспресс. **18.25.** «Как выйти замуж за миллионера». Комедия пр-ва США. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Цель». Фильм пр-ва США. **23.20.** Репортаж. **23.50.** Песни со спектакля. **00.40.** Коляды. **01.10.** Люди и события. **01.30.** Художественный фильм.

ПОЛЬША-II

8.50. Приветствие. **8.55.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **9.00.** Час с Ганной Барберой. **10.00.** Местная программа. **11.00.** Программа дня. **11.05.** Документальный фильм. **11.45.** Цирки мира. **13.00.** «Викинги». Фильм пр-ва США. **15.00.** Концерт. **16.35.** Ах этот праздник. **17.00.** Панорама. **17.14.** «Сорокалетний — 20 лет спустя». Сериал пр-ва Польши. **18.20.** Необитаемый остров. **19.20.** Вторая программа. **19.30.** Телетурнир. **20.00.** Концерт. **21.00.** Праздничная программа. **21.45.** Перед концертом. **22.00.** Панорама. **22.30.** Вечер исполненных желаний. **23.00.** «Диана». Фильм пр-ва Англии. **01.30.** Концерт.

Imiona polskie
ADAM i EWA

Każde imię możemy objaśniać co do pochodzenia (genezy). Ludzi interesuje jednak także, czy jest to imię święte, a więc takie, które nosiła osoba uznana przez Kościół za świętą lub błogosławioną, czy nieświęte. W nauce mówi się raczej o imionach kalendarzowych, czyli takich, które znajdują się w kalendarzu liturgicznym różnych wyznań i niekalendarzowych, a więc takich, których w tych kalendarzach nie ma.

Oba podane w tytule imiona są kalendarzowe, tzn. są w kalendarzu liturgicznym Kościoła i obchodzi się ich pamięć 24 grudnia (urodziny Adama Mickiewicza, stąd otrzymał to imię jako tzw. "przyniesione"). Według powszechnej bowiem tradycji chrześcijańskiej ci pierwsi rodzice są świętymi.

Oba też imiona są hebrajskie: Adam wywodzi się od rzeczownika adamah "ziemia" (tak też objaśnia Biblia - "wzięty z ziemi", a więc w substancji fizycznej mający te same składniki, co otaczająca przyroda), a Ewa od hebrajskiego hawwa "życie, matka", stąd Biblia (Rodz 3,20) wykłada to imię "matka wszystkich żyjących". Przez bliskość znaczeniową (tzw. metonimię) imię Adam objaśniają niektórzy jako "człowiek, mężczyzna", a imię Ewa jako "kobieta". Dokonało to się przez rozumowanie: Adam to pierwszy człowiek czy mężczyzna, a więc człowiek, czy mężczyzna w ogóle i podobnie Ewa to pierwsza kobieta w ogóle. W wielu kulturach europejskich Adam jest symbolem mężczyzny, a Ewa symbolem kobiety. Warto tę tradycję podtrzymać, odpowiada ona bowiem myśli biblijnej: "mężczyznę i niewiastę stworzył Bóg człowieka" (Rodz 1, 27).

Edward Breza

Wkrótce wigilijny stół zaścielimy śnieżnobiałym obrusem, ustawimy na nim tradycyjne potrawy i będziemy wypatrywać na zimowym niebie pierwszej gwiazdy... Później w gronie najbliższych zasiądziemy do wieczerzy, zostawiając jedno nakrycie dla niespodziewanego gościa. Kto wie, może jakiś samotny wędrowiec zapuka do naszych drzwi?

Stary obyczaj nakazuje, aby w wigilijnej uczcie uczestniczyła parzysta liczba osób. Jeszcze w ubiegłym stuleciu ludzie bardzo zamożni hołdowali jedenastu potrawom, szlachta zadowalała się dziewięcioma, a biedota wiejska - trzema.

Wigilijna tradycja przetrwała do dzisiaj, choć może nie we wszystkich domach pojawi się na stole aż tyle potraw. ale na pewno nie zabraknie na nim świątecznego karpia, stanowiącego zazwyczaj danie główne wigilijnej kolacji. A może w tym roku zechcecie przygotować również dania z innych ryb?

Nadszedł czas prezentów. Najpiękniejszymi chcielibyśmy obdarować naszych najbliższych. No tak , ale skąd wziąć na nie pieniądze? Tym razem chciałabym namówić was do przygotowania prezentów cieszących najbardziej , bo zrobionych własnoręcznie. Proponuję szkatułkę na biżuterię, dokumenty lub inne drobiazgi.

Potrzebne nam będą: pudełko z wieczkiem (można wykorzystać do tego celu zdobioną, drewnianą skrzyneczkę), kawałki skóry, podszewka, klej (najlepiej wikol) i farba do skóry (wilbra, złotol lub srebrzyk).

Przed przystąpieniem do pracy drewniane pudełko należy przetrzeć drobnoziarnistym papierem ściernym.

Rozpoczynamy od przygotowania podszewki (może być jedwabna) do wyłożenia wnętrza szkatułki. Przygotowujemy taki kawałek materiału, który "wejdzie" do środka i będzie jeszcze nieco pofałdowany oraz zostanie go na podwinięcie brzegów. Wnętrze smarujemy klejem w rogach, na środku oraz na krawędziach górnych. Pofałdowany materiał przeklejamy, podwijając około 1 centymetra na górnych krawędziach. Materiał nie powinien wystawać na zewnątrz, bo wówczas szkatułka się nie zamknie.

Następnie zabieramy się do oklejania wierzchu. Pofałdowane lub gładkie kawałki skóry (w zależności od waszej fantazji) przeklejamy na ten sam klej do ścianek pudełka na zewnątrz. Najlepiej układa się skóra uprzednio zmoczona (skórę moczymy, formujemy według własnego pomysłu, czekamy aż wyschnie i dopiero wówczas przeklejamy do zewnętrznych ścianek pudełka). To samo robimy z wieczkiem.

Jeżeli chcecie, można całość lekko podmalować wilbrą, złotą lub srebrną farbą do skóry (można to zrobić dopiero po wyschnięciu kleju). Nadamy skórze blasku, polerując ją bezbarwną pastą do obuwia.

Po tych końcowych czynnościach szkatułka jest gotowa! Nie jest to trudna praca, a efekt końcowy da wam na pewno dużo zadowolenia.

Przygotowany przez was własnoręcznie prezent sprawi ogromną radość tym, dla których go przeznaczycie. A tak na marginesie chcę dodać, że skórę można zastąpić na przykład aksamitem lub inną grubą i ozdobną tkaniną. Trzymam kciuki!

Wesołych Świąt!

Wesołych Świąt!

Bez zmartwień,

z barszczem, z grzybami, z karpiem,

z gościem, co niesie szczęście!

Czeka nań przecież miejsce.

Wesołych Świąt!

A na Święta,

niech się snuje kolęda.

I gałązki świerkowe

niech Wam pachną na zdrowie.

Wesołych Świąt!

A z Gwiazdką -

pod świeczek łuną jasną

życzcie sobie - najwięcej:

zwykłego, ludzkiego szczęścia.

Włodzimierz Melzacki

Zabawa i taniec towarzyszą nam w karnawale od wieków. Spełniając zawsze to samo zadanie, zmieniały równocześnie swą formę. Były i są jednym ze znaków czasu. Oddają ducha epoki - jej moralność, gust, modę.

Taniec sięga swym rodowodem pierwotnych korzeni człowieka. Był pierwszą mową jego uczuć. Toteż podobnie jak nasi pradziadowie odczuwamy potrzebę zabawy. Od codziennej szarzyzny uciekamy w odświętność, w wymowę gestów i ruchu. Tańczymy jednak inaczej. Stroje dobieramy pod dyktando odmiennej mody. Inna też towarzyszy nam muzyka.

Już w średniowieczu Polska przejmowała cudzoziemskie tańce. Dowodem tego - goszcząca często na zabawach francuska galarda (gaillarde) czy cenar (niem. Zeuner). Tak więc u Kochanowskiego czytamy: "Tam trefne pląsy z ukłony, tam cenar, tam i goniony". Miaskowski natomiast pisze: "w tym to po parze panienki wszedłszy się ukłonią i wiodą rej, ująwszy jedna drugą dłonią". Ów rej to, wbrew współczesnemu użyciu tego słowa, po prostu taniec (niem. Reie), podobnie jak firlej (franc. virlai), obecny w mało już dziś czytelnym powiedzeniu "stroi baba firleje".

Szlachta polska nie wszystko jednak przejmowala z zagranicznych sal tanecznych. Tańce zbyt skoczne lub nieskromne obce były staroszlacheckiej powadze i dostojności. Toteż dawne wieki w Polsce wykluczały z tańca... wszelkie zbliżenie się tancerza do partnerki. Gdy więc na dworze cesarskim w Linzu pojawiły się Polki towarzyszące królowej Katarzynie, "(...) tym się cesarzowej najwięcej podobały, iż kiedy w taniec szły, nie dały się obłapiać ani całować", a Niemcy mówili "iż to cnotliwa nacja polska".

Na dawnych balach zawsze był "czas poloneza zacząć" - taniec dostojny, do dziś żywy, o najczystszym polskim rodowodzie. Zadomowił się on także na dworach dawnej Europy, budząc tam niemały podziw. Wszak mówiono o nim, że "jego wdziękowi i powadze żaden europejski taniec nie dorówna, tak jak żaden cudzoziemiec nie zdoła przyswoić sobie tej gracji, jaką rozwijają w nim Polacy".

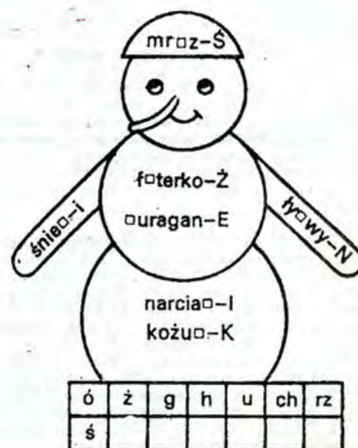
Dziś ograniczeni metrażem naszych mieszkań na pewno nie zatańczymy poloneza. Zatarły się zresztą "taneczne" różnice między poszczególnymi krajami Europy. Zawsze jednak tańczyć można z gracją, wdziękiem i kulturą. A to oznacza po prostu dobrą zabawę.

Oprac. B.P.W.

Zasypianka

Pierwsza gwiazda już za szybą,
i w makutrze starty mak.
Śledź się kłania w kuchni grzybom,
tylko kogoś chyba brak.
Puste krzesło tkwi przy stole,
obrus bieli się jak śnieg.
Nawet wilk, co biegł przez pole,
w wigilijnej ciszy legł.
Czas opłatkiem się podzielić,
na kolędę pierwszą czas.
O północy pośród jedlin
rozmów pełen będzie las.
To przemówią ludzkim głosem
dziki, dobry lis i ryś.
Pastorałkę wilga z kosem
zaśpiewają wszystkim dziś.
Potem przyjdą po cichutku,
tuż pod oknem będą stać.
Mróz przyłapie je w ogródku,
każe pójść do łóżek spać.
I rozbiegną się ścieżkami
gdzieś do swoich leśnych stron.
W domu sen zamieszka z nami.
jak na igłach szron.

Podziękowania

Jakiż to Polak nie marzy o pobycie w Krakowie! Chociażby raz w życiu usłyszeć sygnał z Wierzy Mariackiej, zwiedzić Wawel i grobowce sławnych Polaków, odbyć pielgrzymkę na Jasną Górę...

Właśnie naszym dzieciom, pomimo wielu trudności, udało się w czerwcu 1993 r. zwiedzić te historyczne miejsca, dzięki staraniom Ojca Wenantego Wilkosza i Ojca Romana Cieślaka.

Za opiekę nad naszymi dziećmi o troskę o nie w tak cudownej podróży serdecznie dziękujemy. Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia składamy księżom najserdeczniejsze życzenia zdrowia, długich lat życia, pomyślności w ich duszpasterskiej pracy.

Z wyrazami szacunku

Rodzice Makarowskiej parafii.

❄

Szanowni!

Z całego serca dziękuję za pomoc.

Feliks Bochan
Rejon Mostowski

❄

W urzędzie pocztowym w Makarowcach pracuje zgrany trzyosobowy zespół: pp. Jadwiga Czeczko, Lucyna Antuszewicz i Michał Jarocki. O ich pracy można powiedzieć krótko: umieją pracować z ludźmi. Dzięki im "Głos znad Niemna" zaprenumerowało 80 osób.

Za pośrednictwem gazety pragniemy podziękować pracownikom poczty i życzyć im zdrowia, szczęścia i wszelkiej pomyślności.

Zarząd Oddziału ZPB w Makarowcach.

e

Te słowa wdzięczności za okazaną pomoc materialną ofiarom terroru stalinowskiego w ich imieniu kierujemy pod adresem Szanownej Pani Klary Rogalskiej z Białegostoku "Związku Sybiraków".

Wiceprezes ZPB
T. Malewicz
Prezes Stowarzyszenia Żołnierzy AK przy ZPB
B. Wołosiewicz

❄

Chciałby serdecznie podziękować za pamięć, za ciepły stosunek, za materialną pomoc, którą otrzymałem. Było to bardzo wzruszające.

Napłynęły ciężkie smutne wspomnienia o przeżytym, o latach spędzonych w stalinowskim obozie. Niech to się nigdy nie powtórzy. Ale dobro wcześniej czy później powinno zwyciężyć.

Jeszcze raz serdecznie dziękuję za wszystko.

Z okazji nadchodzących świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego Roku życzę dobrego zdrowia, pomyślności, jak najwięcej łask Bożych

Z wyrazami szacunku

Bronisław Razmuk
Rejon Werenowski

❄

Związek Polaków na Białorusi i pani Janina Karpowicz osobiście serdecznie dziękują grupie studentów Grodzieńskiego Liceum Medycznego pod kierownictwem p. O. Korniewskiej za pomoc w uprzątnięciu cmentarza katolickiego przy ulicy Prigorodnoj.

Serdeczne Bóg zapłać.

"Głos znad Niemna" **Wydawca:** Związek Polaków na Białorusi

Adres redakcji: 230005 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32 tel. 44-94-57

Druk: Zakłady Graficzne Grodno, ul. Poligrafistów 4 **Zamówienie nr.** **5476** Nakład **9000** egz.

Tygodnik: indeks 63863 Nr rej. 8 Cena: 35 rb. Objętość pisma - 2 drukowane arkusze

Cena prenumeraty: I kw. 1994r. 630 rb.

Redaktor naczelny L. Michajlik

Autorzy publikacji ponoszą odpowiedzialność za dobór i wiarygodność podawanych faktów. Ich poglądy nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Redakcja zastrzega sobie prawo do skrótów nadesłanych materiełów bez uprzedzenia, listownego kontaktowania się z autorami.